

4633

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ

ΚΑΙ

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΤΤΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ
ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ

2567

ΥΠΟ

Σ. Γ. Τ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

1874.

ΤΗ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ: ΚΑΙ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ: ΠΟΛΙΣ
ΤΗΣ ΠΕΦΙΛΗΜΕΝΗΣ ΜΟΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

ΜΙΤΥΛΗΝΗ:

ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΝ ΤΑΥΤΗΝ ΒΙΒΛΟΝ

ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ

Ο ΓΡΑΨΑΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἡ παντελής ἄλλειψις ἱστορίας τῆς νήσου Λέσβου ὁλομέραι ἐπαισθητῆ καθισταμένη μετ' ἐπιτέλει νὰ προβῶ εἰς δημοσίευσιν ἱστορικῶν καὶ τοπογραφικῶν τινῶν σημειώσεων, ἅς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν αὐτῇ διαμονῆς μου συνέλεξα. Ἐν τῇ συλλογῇ ταύτῃ πλὴν τῶν περὶ Λέσβου εἰδήσεων τοῦ σοφοῦ Γερμανοῦ Πλενίου εὗρηται καὶ ὅσον οἶόν τε ἀκριβῆς περιγραφὴ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς Νήσου ἢ ἀναγκασιστάτην θεωρῶ ἤδη μάλιστα ὅτε τῶν ξένων τινὲς οὐ παύονται δυστυχῶς ἀπὸ τινος σφαλεράς καὶ γελοιοδεστάτας εἰδήσεως περὶ τῆς Νήσου ταύτης ἐχθρικῶς διαδίδοντες.

Τὴν συλλογὴν ταύτην προσρίζων ἰδίως διὰ τοὺς φίλους συμπατριώτας μου θέλω θεωρῆσαι ἐμουτὸν εὐτυχῆ ἐὰν ἀξιωθῶ καὶ εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν μόνον νὰ εὐαρεστήσω. Εὐχομαι δὲ ἀπὸ καρδίας μέσης ὅπως τὸ δοκίμιον τοῦτο χρησιμεύσῃ ὡς μικρά τις καὶ ἀσθενὴς νύξις πρὸς τοὺς δυναμένους τῶν πα-

β'.

τριωτῶν ἵνα ὑπὸ τῆς ἐν πολλοῖς σφαλερᾶς πρωτοπειρίας μου ἐπωφελῶς ἐρεθιζόμενοι διασαφηνίσωσι πλεῖστ' ἄλλ' ἄγνωστα τὴν πατρίδα ἡμῶν ἀφορῶντα.

*Ἐγγραφον ἐν Βατούσῃ τῆς Λέσβου τῇ 13 Αὐγούστου 1874.

Σ. Γ. ΤΑΞΗΣ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΛΕΣΒΟΥ.

ΑΡΧΑΙΑ, ΜΕΣΗ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑ.

Καθ' ὅσον ἀπὸ τῶν διηγήσεων ἀρχαίων τινῶν συγγραφέων (1) δυνάμεθα νὰ ἐνισχύσωμεν, εἰ πρῶτοι ἐπὶ τῆς Λέσβου κατοικήσαντες ἦσαν Πελασγοὶ ὑπὸ Ξάνθου τινὸς υἱοῦ Τριόπου, τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν, εἰς αὐτὴν ὀδηγηθέντες· τούτους ὕστερον, μετὰ γενεᾶς ἐπτά ἀπὸ τοῦ ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμοῦ, διεδέξαντο ἄλλοι τινες ἄπαικοι, Μάκαρες καλούμενοι, οἷς ἀκολούθως προσετέθησαν Κάρες καὶ Τυρρῆνοί· ἐκ δὲ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Λέσβου καὶ ἡ νῆσος, Πελασγία καὶ Ἴσσα πρότερον καλούμενη, ἔλαβε τὴν ἄχρι νῦν σωζομένην κλητίν. Οἱ λαοὶ οὗτοι χρόνους πολλοὺς ἰδιοτρόπως ἐν αὐτῇ διαβιώσαντες, οὐδὲν ἀγαθὸν καὶ γενναῖον οὐδ' ἑαυτοῖς, οὐδὲ τῇ νήσῳ ἐν γένει διεπράξαντο, καθὰ οἱ ἀνωτέρω συγγραφεῖς ἀποφαίνονται (2).

1) Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, Στράβωνος, Πλινίου κλπῶν.

2) Τὴν πάλαι ποτὲ ὑπαρξίν τῶν Πελασγῶν ἐν τῇ Λέσβῳ πιθανολογεῖ κατὰ τοὺς σημερινούς ἀρχαιολόγους, τὸ ἀποκλειστικῶς Πελασγικὸν τῆς Λαρίσσης ὄνομα (Λάρισσος ἢ Λάρσος, ὡς παρὰ τοῖς πολλοῖς νῦν τῶν Λεσβίων) διότι, κατ' αὐτοὺς, ὅπου Πελασγοὶ ἐκεῖ μόνον καὶ Λάρισσαι, πρωτεύουσαι τούτων

Μετὰ δὲ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, ἤτοι τὸ 1113 π. Χ. ἀρχήσιν τινες τῆς τῶν Αἰολέων φυλῆς, ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου πρὸς τὴν Λέσβον καὶ τὰ κατέναντι αὐτῆς παραλία τῆς Μικρασίας μετὰ πλήθους ὀπαδῶν μεταναστεύσαντες, τὰς λαμπρὰς καὶ ὠραίας, ὡς ὁ Στράβων λέγει, Αἰολικὰς ἐκείνας πόλεις ἀναδεικνύουσι, τὰς μὲν ἐκ βάρθρων κτίζοντες, τὰς δὲ ὀχυρωτάτας καὶ μεγαλοπρεπεῖς καθιστῶντες, μετὰ φρουρίων, λιμένων καὶ ἀκροπόλεων, ὡς τὰς ἐφεξῆς πέντε: τὴν Ἀντισσαν πρὸς δυσμὰς, τὴν Μιτυλήνην (3) πρὸς ἀνατολάς, τὴν

πόλει' περι ὧν καὶ ὁ Στράβων εἰς βιβλ. IX 440 λέγει τὰ ἐφεξῆς εἰς Λέσβον κατὰ τὴν ἐν Μηθύμην ὁδὸν ἀπὸ Μιτυλήνης, εἰς διάστημα 50 σταδίων, εὐρίσκονται Λαρισσαῖαι πέτραι (ἐρείπια βεβαία ἀρχαιοτάτης πελασγικῆς πόλεως). Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τὴν θέσιν «Περάδου» τοῦ χωρίου τῆς Ἄγρας εὐρισκόμενα σπουδαία πελασγικὰ ἔργα, οὐχὶ μικρὰ εἰσι μαρτύρια, ἃ τίνα ἄπορον ἡμῖν πῶς τῆς προσοχῆς οὕτω τῶν ἀνωτέρω διέφυγον. Οἱ δὲ Μάκαρες (ἐξ ὧν βεβαίως καὶ τὰ κατὰ τὸ ἔμβασμα τοῦ κόλπου τῆς Καλλονῆς καλούμενα νῦν Μάκαρα) ἦσαν σύντροφοι καὶ ὀπαδοὶ Μακαρέως τινὸς υἱοῦ Κριναίου, τὸν ὁποῖον παραδέχονται τινες καὶ ὡς τὸν πρῶτον τῆς Λέσβου οἰκιστὴν, ἐξάγοντες τοῦτο ἐκ τινων σκοτεινῶν τοῦ Ὀμήρου χωρίων ἄλλοι δὲ, οὓς καὶ ὁ τὴν Λεσβιάδα γράψας Κύριος Σ. Ἀναγνωστῆς ἀκολουθεῖ, ὅτι ὁ Κρινακίδης οὗτος Μάκαρ ἢ Μακαρεὺς ἦν διάφορος ἄλλου τινὸς μυθολογουμένου Μακαρέως, ὡς καὶ ἄλλοι ἄλλα, ἅτινα μόνη ἀκριβὴς ἐρευνα καὶ μελέτη δεῖναι περὶ τὰ τοιαῦτα ἀνδρὸς δύναται νὰ διευκρινῆσθαι.

3) Ἡ Μιτυλήνη ὡς ἰσχυρὰ καὶ πολυανθρωποτέρα ἀνέκαθεν ἦν ἀπασῶν τῶν πόλεων τῆς Λέσβου πρωτεύουσα διὸ καὶ τὰ πλείστα ἐκ τῶν ἱστορικῶν τῆς νήσου ἂν καὶ εἰς ὅλας ὁμοῦ τὰς πόλεις αὐτῆς πολλὰκις ἀναφέρονται, κυρίως ὅμως εἰς τὴν κρατοῦσαν τῆς Λέσβου πολιτείαν τῶν Μιτυληναίων ἀνήκουσι ταύτης τὰ δημόσια κτίρια καὶ ὁ διπλοῦς λιμὴν (βόρειος καὶ νό-

Πύρρον εἰς τὸ κέντρον, τὴν Μηθύμην πρὸς ἄρκτον καὶ τὴν

τις), κατὰ τὸν Πλούταρχον, Στράβωνα καὶ ἄλλους συγγραφεῖς, ἦσαν τὸ πάλαι περιόικετα, ἢ δὲ φιλοσοφικὴ τῆς σχολῆς ἐπὶ τοσοῦτον ἠκμαζεν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης εἶχε τιμῆσαι αὐτὴν διὰ τῶν παραδόσεων του. Εἰς τὴν πολιτείαν τῆς Μιτυλήνης δὲ, κατὰ Στράβωνα, ὑπέγετο τὸ πλεῖστον τῆς Νήσου μέρος καὶ ἅπανα ἢ κατέναντι τῆς Μικρασίας παραλία ἀπὸ Τροίας μέχρις Ἀταρνείως (Τζανδαρλί), ἧτις δ' ἀ τοῦτο ἐκαλεῖτο ἀπὸ τῶν Μιτυληναίων αἰγιαλός». — Ἡ Μηθύμνα, ἧτις τὴν β' μετὰ τὴν Μιτυλήνην κατεῖχε θέσιν διὰ τε τὸ μεγαλιόν καὶ τὴν ἰσχὴν αὐτῆς, ἔκειτο, κατὰ τὸν σοφὸν Γερμανὸν Ποκκοκίον, εἰς τὴν αὐτὴν περίου θέσιν, εἰς ἣν καί τὸ νῦν Μόλυθος. Ταύτης ὁ εἶνος λίαν ἐπαινέται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ὡς εὖσμος καὶ γλυκός. — Τῆς Πύρρας (Μιπύρρας) ἴχνη, ἐκτὸς τοῦ ἐπὶ λόφου φρουρίου τῆς, φαίνονται, ὡς τινες βεβαιούσι, καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ, ἐν ἣ κατεποντίσθη τὸ πλεῖστον αὐτῆς μέρος ὑπὸ σεισμῷ τὸ 231 περίπου π. Χ. — Βορείως τοῦ Σιγρίου, κατὰ τὴν θέσιν «Λάφαρα», ἐπὶ μικρᾶς τινος χερσονήσου εὐρηναὶ ἀρχαιοτάτων κτιρίων ἐρείπια, ἅτινα, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Ποκκοκίου, εἰσι τῆς πόλεως Ἀντίσσης, ἧτις κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ 467 π. Χ. πλησίον δ' αὐτῆς ὑπῆρχεν ἄλλοτε νησίδιον, μέρος τῆς πόλεως ἔχον αὐτόθι συναικούμενον, ὅπερ κατεποντίσθη ὑπὸ σεισμοῦ. — Τῆς Ἐρεσσῶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ὁμωνύμου αὐτῆς σημερινῶς χωρίου σώζονται πολλὰ ἀρχαίων κτιρίων λείψανα, βεβαιούντα τὴν ἀρχαίαν τῆς πόλεως τοποθεσίαν. Ἰχνη δὲ τίνα καὶ αὐτοῦ τοῦ παλαιοῦ λιμένος μικρὸν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἐκεῖ που φαίνονται παρ' ἣ ἐσχάτως ἐσκέφθησαν μὲν καὶ ἐνήργησαν οἱ Ἐρεσσιῶτες ὡς κατασκευάσαι ἕτερον λίαν ἀναγκασιούντα αὐτοῖς, δυστυχῶς ὅμως διὰ λόγους ἡμῖν ἀγνώστους ἀπέτυχον. Μέρος τῆς Ἐρεσσῶ ἐσώζετο, ὡς τινες βεβαιούσι, μικρὸν εἰσέτι πρὸ τῆς ἀλώσεως. — Ἐκτὸς δὲ τῶν πέντε μεγάλων τούτων πόλεων ὑπῆρχον ἐν Λέσβῳ τὸ πάλαι καὶ τινες ἄλλα μικρότερα, ὧν

τατα κατανοείται τότε ἀκμαῖον τῆς ἀιολογικῆς τῶν τότε Λεσβίων καταστάσεως, καὶ ἤεις τὰ γράμματα αὐτῶν προαγωγῆ (12).

Ἀλλὰ ἐυστυχῶς τὸ 540 π. Χ. ἀπασῶν τῶν περὶ αὐτὴν νήρων τε καὶ ἐπαρχιῶν ὑποδουλωθεῖσων τοῖς παντοκράτορας τότε Πέρσας, φόρου ὑποτελῆς εἰς αὐτοὺς ἐκούσιως διὰ συνθηκῶν καὶ ἡ Λέσβος γίνεταί, καὶ τὴν μουσαρὰν αὐτῶν κυριαρχίαν ἐφ' ἱκανὰ ἔτη ὑφίσταται, μέχρις ὅτου καταστραφειῶν παντελῶς τῶν ἐνσήμεων αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὰς δύο ἐν Πλαταιαῖς καὶ ἐν Μυκάλῃ κρισίμους ἐκείνας μάχας, συγκαταρριβμείται τοῖς συμμάχοις τῶν Ἀθηναίων (479 π. Χ), πλείστης τιμῆς καὶ ὑπολήψεως παρ' ἀπάντων ἐν γένει τῶν Ἑλλήνων ἀξιουμένη.

Τῆς δὲ πρὸς τοὺς συμμάχους διαγωγῆς τῶν Ἀθηναίων ὀχλήρεως καὶ βαρείας ὁσημέραι καθισταμένης, πολλοὶ αὐτῶν τε; Λακεδαιμονίους συνετάττοντο ταυτὸ δ' ἐν τέλει καὶ ἡ Λέ-

σκαλον Ἀριστοτέλην ἐν Ἀθήναις διεδέξατο, τῷ Λεοβάνκτι, τῷ Διοφάνῃ τῷ Ποτάμωι, τῷ Ἐλανκίω καὶ λοιποῖς.

12) Μετὰ τῆς ἀξιοπαίνου ὅμως ταύτης τῶν γραμμάτων σπουδῆς καὶ τῆς ἱκανῆς ἐκείνης εἰς τοὺς πολέμους τῶν Λεσβίων ἀρετῆς, φαίνεται ὅτι ὀλίγον συμφωνοῦσιν αἱ ἀχαλίνωτοι ἡθῶναι, εἰς τὰς ὁποίας, κατὰ τινὰς τῶν συγγραφέων, ἦσαν οὗτοι ἐκδοτοί. Ἀλλ' οὐδεὶς πλὴν φρονῶ, (λέγει ὁ σοφὸς Γερμανὸς Πλένιος) θέλει πιστεύσει ἀβασανίστως τοὺς συγγραφείς τούτους τοσαῦτα ἀπηνῶς περὶ τῶν ἡθῶν τῶν Λεσβίων λέξαντας. Καὶ δὲν ἀξιῶ μὲν ν' ἀθωώσω αὐτοὺς ἀπὸ πάσης κατ' αὐτῶν κατηγορίας, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν ταῦτα ἐκ φήμης ἐπιπυξίνθησαν καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ποιητῶν, χάριν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἐμίσησαν καὶ ἀπεστρέφοντο αὐτοὺς κατὰ πολὺ.

σθος διανοεῖται, ἀλλ' ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος λάβρος ἐπελθὼν ἀναγκαιεῖται αὐτὴν πρὸς καιρὸν τῆς μελετωμένης ἀποστασίας. Τὸ 400 ὅμως ἔτος ἀπὸ τοῦ εἰρημένου πολέμου ἦται τὸ 427 Π. Χ. θερμῶς καὶ ὑπὸ τῶν οἰκείων αὐτῆ Βοιωτῶν προτροπικῆς (13), τὴν τῆς ἀποστασίας ὑφ' ἁμαίαν, καίπερ εἰσέτι καθ' ὅλα ἀπαρασκευάστος, καὶ πᾶσαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἀρνέεται βοήθειαν διόπερ ἐκεῖνοι, στόλον ἀμέσως κατ' αὐτῆς ἀποστείλαντες, ἀπάσας τὰς πόλεις ἐν γένει ἐκτὸς τῆς Μηθύμης (14) καὶ ἰδίως τὴν Μιτυλήνην ἐν πυρὶ καὶ σιδήρῳ διέρχονται, φρονεῦσαντες ὑπὲρ τοῦς χιλιεὺς ἐκ τῶν πρωτιστων αὐτῆς πολιτῶν (15), ἐντεῦθεν δὲ καὶ αἱ ἐπὶ πολλὰ κατόπιν ἔτη μεταξὺ τῶν πόλεων τῆς Νήσου ὡς καὶ τῶν κρατούντων τότε ἐκ τῶν Ἑλλήνων, Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων μάχαι καὶ καταστροφαι ἐν τῇ Λέσβῳ καὶ περὶ τὴν Λέσβον ἐκείναι, ὡς ἱστοροῦσι Θουκυδίδης καὶ Ξενοφῶν.

Ἐπὶ δὲ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἦται τὸ 334 π. Χ. βλέπομεν

13) Οἰκεῖοι ἦσαν οἱ Λέσβιοι τοῖς Βοιωτοῖς, καθότι οἱ Πενθελίδαί ἐξ αὐτῶν κατήγοντο.

14) Ἡ Μηθύμνα δὲν ἠσπάσθη τὸ γενικὸν τῆς νήσου ἀπάσης φρόνημα ἐν τῇ κατὰ τῶν Ἀθηναίων γενικῇ ἐκείνῃ ἐπαναστάσει, διχονοοῦσα καὶ τότε πρὸς τὴν Μιτλ., ὡς καὶ πολλὰκις ἄλλοτε.

15) Ἡ βουλή τῶν Ἀθηναίων, κατὰ Θουκυδίδην, πρὸς παραδειγματισμὸν τῶν καθ' ἑκάστην ἀπ' αὐτῶν ἐκχωριζομένων συμμάχων, κατεδίκασε τοὺς κατοίκους τῆς Μιτυλήνης ἀπαντας, ὡς πρωταίτιους, εἰς γενικὴν σφαγὴν τὸ ἀπάνθρωπον ὅμως τοῦτο διάταγμα πρὸς τὸν ἐν τῇ νήσῳ εὐρεσκόμενον Ἀθηναίων στρατηγὸν ἀνεστάλη σχεδὸν ἀμέσως, καὶ δεῦτερον ταχὺ πλοῖον ἐπέμφθη ἐξοπλισμὸν με ἀναίρεσιν τῆς ἀ. διαταγῆς, τὸ ὅποιον καὶ κατ' εὐτυχίαν ἐφθασεν ἀκριβῶς εἰς στιγμὴν, καθ' ἣν ἀνεγινώσκετο ὑπὸ τοῦ κήρυκος ἡ σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπος ἐκείνη θανατικὴ ἀπόφασις.

εἶτα δὲ εἰς τὴν τῶν Ὀθωμανῶν, εἰς ἣν καὶ μέχρι ταῦν ἀπὸ τοῦ 1462 ἔτους διατελεῖ. [23]

Ἐν ταύτῃ δὲ, τὸ πλεῖστον τῶν κατοικῶν αὐτῆς τὸ κατ' ἀρχάς, καὶ ἰδίως τὰ χρηστάτερα τέκνα, διὰ τῶν ἐξοικισμῶν ἢ Λέσθους ἀπολέσασα, εἰς τὴν ἐσχάτην περιήλθεν ἀμάθειαν καὶ ἀπορίαν, ἐπουξηθεῖσαν κατὰ πολὺ ἀκολούθως ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς σκληροτραχίλων ἐκείνων τοπαρχῶν (Ναζήρων). οἵτινες τὸς πρὸς τοὺς ὑπηκόους ὄλους ἐν γένει ἀγαθὰς τῆς Κυβερνήσεως προθέσεις παραβλέποντες μυριετρόπως αὐτὴν κατεπίεζον καὶ ἠκίζον.

Τὸ ἰσχυρὸν δὲ ἰδίως καὶ πλούσιον τῆς Λέσθου τοῦτο Ν α ζ η ρ ά τ ο ν πολλοὺς πάντοτε ἔσχε τοὺς ἐραστάς, σκληροὺς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ πλεονέκτας, ἐν οἷς καὶ τινες τῶν ἐντοπιῶν, ὡς τοὺς Μ π ε κ ἦ ρ ἄ γ ἄ ν, Ὁ μ ἔ ρ Ἄ γ ἄ ν (24), Μ ο υ σ ἄ -

23) Εἰς ἀνατολικὴν καὶ δυτικὴν Αὐτοκρατορίαν διαιρεθέντος τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, ὡς γνωστὸν, ἡ Λέσθος ἰσοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους νήσων, συγκατελέχθη εἰς τὴν πρώτην, ἧτοι τὴν Βυζαντινὴν, εἰς ἣν καὶ ἐπὶ δέκα σχεδὸν αἰώνας παρέμεινε, ὅτε τέλος Μωάμεθ ὁ Β' στενὸς τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς Μιτυλήνην ἐπὶ μῆνα ὄλον πολιορκήσας, ἐκυρίευσεν αὐτὴν καὶ τὴν λοιπὴν νῆσον ἄπασαν, ἧτις διωκεῖτο τότε ὑπὸ Νικολάου τινος Γατελούζου, Γενουινισίου τὴν καταγωγὴν, καὶ τὴν ὁποῖαν ὁ πρόπαππος αὐτοῦ Φραγκίσκος Γατελούζος, ἀντὶ ἐκδουλεύσεών του τινῶν πρὸς Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον, εἶχε λάβει ὡς ἀνταμοιβήν. (Ἐκ τῆς τετρατολογίας τοῦ φιλοπόνου καὶ φιλοπάτριδος Κυρίου Γ. Ἀρριτεῖδου, ἧς τὴν ἀνάγνωσιν θερμοῦς τῶ ἀναγνώσῃ συνιστῶμεν).

24) Ἀμφότεροι οὗτοι οἱ ὀθωμανοὶ ἐκ Καλλονῆς κατήγοντο, ἧτις κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ 17ου αἰῶνος διάστημα, καθ' ὃ οὗτοι ἔλων, ἔθωρετο τῆς νήσου ἅπασας πρωτεύουσα. Ἀπόγονοι δὲ τινες αὐτῶν, Μπέδες καλούμενοι, οὐ μικρὰς κτηματικῆς περιουσίας κάτοχοι ὄντες, σώζονται μέχρι σήμερον ἐν Καλλονῇ.

φά Ἄ γ ἄ ν Κολαξήδην (25) κληρὸς ἕως οὗ τέλος τὸ 1839 σωτήριον ἔτος, Σουλτὰν Μετζῆτης ὁ αἰδύμος, σφόδρα κατὰ τῆς τοσαύτης τῶν διοικητῶν του Κράτους Αὐτοῦ θρασύτητος ἀγανακτήσας, τὸ ἐν Ῥοδοκίῳ (Γκιουλιχανέ) φιλάνθρωπον καὶ εὐγενὲς ἐκεῖνο διάταγμα (τανζιματί) ἐξέδoto (26).

Ἦστε, ὡς εὐκόλως κατανοεῖται, οὐλόως θαυμαστὸν καὶ παράδοξον εἰ μὴδὲν ὑψηλὸν καὶ γενναῖον ἐν τῇ Νήσῳ διεπράχθη κατὰ τὸ ἱκανὸν τοῦτο τῶν πέντε αἰῶνων διάστημα. Ἦδη ὁμως, ὅτε τοιαύτης καὶ τοσαύτης ἀταράχου ἐλευθερίας καὶ ἰσονομίας ἡ Νῆσος παρὰ τῆς φιλοστόργου καὶ πατρικῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως ἀπολαμβάνει, ἀσυγγνωστον ἦθελεν εἶσθαι εἶπερ αὐτὴ ἔμελλεν ἄγονος καὶ στεῖρα ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ πράξεων τῆς προτέρας αὐτῆς εὐκλείας ἀνταξίω.

Εἶθε δὲ ὁ ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν ἀφειδῶς νῦν ἐνοπειρόμενος τῆς σωτηρίου παιδείας σπόρος, ριζώσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς,

25) Ὁ ἐκ Μιτυλήνης περιήκουστος οὗτος ὀθωμανὸς διοικητῆς τῆς νήσου (Ναζήρ) καὶ ὄλων τῶν κατέναντι τῆς Ἀνατολῆς παραθαλασίων μερῶν κατὰ τὸ 1821 ὧν, μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ τηρηθῇ ἀβλαβὴς ἡ Λέσθος ἐν τῇ ἀκροσφαλεῖ ἐκείνῃ ἐποχῇ, ἐνῶ, δυστυχῶς, ὁ πρωτότοκος υἱὸς καὶ διάδοχος αὐτοῦ Ἰσμαὴλ Μπέης εἰς διαστάσεις τινὰς μετὰ τῶν κατοικῶν τῆς νήσου κατὰ τὸ 1841 περιήλθε, δι' ἃς ἐδέησε νὰ σταλῶσιν οἱ γνωστοὶ Π. Κούμπας καὶ Ἰωάννης Κοῦκκος εἰς Κωνσταντινούπολιν, οἵτινες θαυμασίως συνετέλεσαν, συνεργούσης τῆς Σ. Κυβερνήσεως, νὰ ἀποδώσῃ οὗτος τῇ Νήσῳ τὸ ὡς ἀποζημιῶσιν τῶν κακῶς παρ' αὐτοῦ ληφθέντων πρότερον ποσὸν 1,445,000 γροσίων, ἅτινα εἰς τοὺς τρεῖς Καζάδες αὐτῆς Μολύβου, Καλλονῆς καὶ Μιτυλήνης διενεμήθησαν.

26) Πασίγνωστον ὅτι τὸν χάρτην τοῦτον εἶχε προσχεδιάσει ὁ αἰεμνηστος Σουλτὰν Μαχμούτης ἔτη τινὰ πρὸ τοῦ θανάτου του.

καὶ εὐκαίρως ἀποδώσει καρπὸς ἀφρόνους, ἀγλαὸς καὶ εὐ-
χόμενος. Γένοιτο! Γένοιτο!

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΛΕΣΒΟΥ.

(ΜΙΤΥΛΗΝΗΣ).

Ἡ Λέσβος ἢ Μιτυλήνη, ὡς αὐτὴν συνήθως ὀνομάζουσι σήμερον (1) εἶαι μία ἐκ τῶν πρωτίτων τοῦ Αἰγίου πελάγους νήων, πολλὰ πλησίον, ἐὸς καὶ ἡμίσεως μόλις μιλίου εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Μικρασίας κειμένη, ἀπέναντι καὶ κατ' ἑκτασιν τῶν: Λεκτοῦ ἄρου (Μπαμπό), Ἰδης (Καζδαγλι), Κάνης (Νόηκελι) καὶ Ἀταρνέως (Τζάνοαρη) καλουμένων αὐτῆς μερῶν, μετὰ τινος τῶν ὁμοίων (2) καὶ ἡσὺτο τὸ πάλαι, ὡς ὁ Στράβων καὶ ἄλλοι τινὲς ἀναφέρουσιν. — Ἐχει δὲ μῆκος μὲν ἀπὸ τοῦ Σιγρίου ἄρου μέχρι τοῦ τῆς Μαλαίας 45 μιλίων, περίμετρον δὲ 168 περίπου, ἦτοι γύρον ὀλίγον περὶ τὰς 45 σχεδὸν ὥρας, ἐκτὸς τῶν κατακολυπιμῶν αὐτῆς.

Τὰ σημαντικώτερα ἐν αὐτῇ ἀκρωτήρια εἰσὶ τὸ τῆς Μαλαίας (Κάθος Ἀγριελαίας ἢ Ἀκρωτήρι ἀπλωῶς), τὸ Ἀργεον, (Κάθο-Πιάκω) καὶ τὸ Σίγριον. — Ὅρη τὰ ὑψηλότερα, ὁ Ὀλυμπος (βουνὸν τῆς Ἀγιάσσο), τὸ Λεπέτεμνον (βουνὸν τῶν Γελίων), καὶ ὁ Ὀρτύμιος (ὑψηλὸν, ἢ ὑψηλὸν μοναστήριον) — Κόλποι οἱ μᾶλλον εὐρύχωροι καὶ βαθεῖς: ὁ τῆς Γερας καὶ ὁ τῆς Καλλονῆς — Ποταμοὶ οἱ μόνοι ἐν τῇ νήσῳ λόγου ἄ-

1) Ἀπὸ τοῦ 1180 μ. Χ. ἀπαντάται τὸ ὄνομα Μιτυλήνη ἀντὶ τοῦ Λέσβος, σημαίνον τὴν Νῆσον ἅπασαν.

2) Ἦτοι τῆς Ἰδης.

ξιοι ὁ Βουδάριος καὶ ὁ Ὁξυνόροδος, οἵτινες μικρὸν τῆς Καλλονῆς ἀπέχοντες, εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς πρὸς τὴν Πύρραν εἰσρέουσι — Ἀιμένες δὲ, ἂν καὶ καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη φαίνονται πάμπολλοι, οἱ μᾶλλον ὁμως ἀσφαλεῖς ἐξ αὐτῶν εἰσὶν ὁ τῆς Πρωτεύουσας, Γέρας, Πέτρας καὶ Καλλονῆς.

Τὸ ἔδαφος ἐν γένει πανταχοῦ καὶ ἰδίως κατὰ τὰ εἰς τὸν νῦν Καζῶν τοῦ Μολύθου ὑπαγόμενα χωρία, πρὸς δυσμᾶς, φαίνεται σχηματισθὲν ἐξ ἡραιοπέτρων ἀρχαίων ἐκκρήξων διὸ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι ὄρεινόν καὶ πετρώδες, ἐκ κημωλίας γῆς, τέφρας, καὶ χαλίκων ἀπη-θρακωμένων συνιστάμενον, ἐκτός μικρῶν τινων μόνων πεδισίων ἀπαντωμένων κατὰ τὰ χωρία τῆς Γέρας καὶ Καλλονῆς (3) ὡς καὶ ἐν Ἐρεσσῶ, Πέτρα καὶ Μανδαμάδῳ.

Ἡ Λέσβος ὅλη σχεδὸν εἶνε κατάφυτος ἐκ παντός εἶδους δένδρων καρπορέων καὶ μῆ, καὶ ἰδίως ἐξέλαιων (4) καὶ βαλανί-

3) Ἡ πρὸς βορρᾶν καὶ δυσμᾶς τοῦ Κόλπου τῆς Καλλονῆς μέχρις Ἀρίσθης (Παλινοκάστρου) ἐκτεταμένη καὶ εὐρεία πεδιάς τῆς Καλλονῆς ἐστὶ δεινρόφυτος καὶ καλλιεργημένη, παράγουσα τὰ πλείστα τῶν προϊόντων ἐν ἰκανῇ ἀφθονίᾳ, ἅτινα δυνατόν νὰ τριπλασιασθῶσιν ἀποξηρανομένης τῆς Ἀλικῆς, ἧς ἡ περίμετρος τὰ τρία σχεδὸν ὄγδοα τῆς ὅλης πεδιάδος κατέχει, ὡς λέγουσι. Καταβρέχεται ἀπὸ πολλοὺς ρύακας, καὶ ἰδίως τὸ δυτικὸν μέρος ὑψοῦται οὐχὶ πλέον τῶν 2—3 ποδῶν ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, περικυκλοῦται ἀπὸ σειρᾶν ἀλλεπαλλήλων λόφων, τῶν πλείστων δεινροσκεπῶν, καὶ ἐν συνόλῳ παρέχει θερπνὸν θέαμα κάλλους, ἐξ οὗ Καλλονὴ ὁ τόπος ἐκλήθη ἀνέκαθεν. Ἡ δὲ τῆς Γέρας, ὅλης θερπνῆ καὶ μαγευτικωτάτη, ἐστὶ παρεμφερῆς τῇ τῆς Καλλονῆς, παράγουσα ποικίλα καὶ ὠραία προϊόντα καὶ ἰδίως καρπούς, οὓς καὶ ἀλλαχόσε πολλὰκις μεταφέρουσι πρὸς πώλησιν οἱ κάτοικοι.

4) Ἐκ τῆς τοῦ Γάλλου σοφοῦ ἀββᾶ Βαρθολομαίου περιγηγήσεως τοῦ Ἀναγάρσιδος, μανθάνομεν ὅτι ἡ ἐλαιοφυτεία δὲν ἦτο τὸ πάλαι τοσοῦτον ἀνεπτυγμένη ἐν Λέσβῳ, ὅσον τὴν σήμερον.

δων. Εἰς τίνα δὲ αὐτῆς μέρη καὶ πρὸ πάντων εἰς τὸ κέντρον, κατὰ τὸ Πυρραῖον ὄρος ἢ Τζιζαμίλι, ὡς κοινῶς καλεῖται σήμερον, ὑπάρχει καὶ ὄσση πευκῶν 2—3 ὥρων ἑκτασιν ἔχοντα, ἐνθα ἀπαντῶνται πολλάκις ἔλαιοι ὡς ὄνοι ἄγριοι, οἵτινες συλλαμβανόμενοι δυσκόλως ἐξημεροῦνται.

Ἐκ τῶν πολυεπιβιωμένων αὐτῆς πηγῶν ἀναβλύζει ὕδωρ ἀφθονον καὶ διαγέστατον· εἰς τίνα δὲ μέρη, ὡς ἐξῶθεν τῆς πρωτεύουσας, εἰς Θερμῆν, Μόλυθον καὶ Πολυχνίτον, ἀναβρῦουσι καὶ θερμὰ μεταλλοεἶδη ὕδατα, ὡς καὶ ἄλλα ψυχρὰ καθαρτικά, ὅπου τὰ τῆς Λιζώτας ἐν τελωνείοις, κατὰ τὴν ἄκρην τοῦ λιμενίσκου Γαθαθᾶ, καὶ ἄλλα, εἰς τὰ ὅποια μεγάλας ἀποδίδουσι ἰαματικὰς δυνάμεις εἰ πάσχοντες· διὸ καὶ πάμπολλοι εἰς αὐτὰ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, Σμύρνης καὶ ἄλλων τῆς Ἀνατολῆς μερῶν συρρέουσι κατὰ τοὺς μῆνας Μάϊου καὶ Αὐγούστου.

Φρούρια, Βυζαντινῆς, ὡς φησὶται, κατασκευῆς, ὑπάρχουσι ἐν Λέσβῳ τὰ ἐξῆς: τὸ τῆς Πρωτεύουσας (Μιτυλήνης), ἀρκούντως εὐρύχωρον καὶ οὐ μικρὰς προσοχῆς ἄξιον διὰ τὰς ἐν αὐτῷ δεξιμένας (στέρνας), τὰ ὑπόγεια καὶ ἄλλα τῶν παρελθόντων αἰώνων ἰκανῶς σπουδαῖα λείψανα, ἅτινα εἰς ἀρίστην διατηροῦνται κατάστασιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἧτις θεωρεῖ τοῦτο ὡς μίαν ἐκ τῶν κεντρικωτέρων καὶ ἀσφαλεστέρων φυλακῶν τῆς Αὐτοκρατορίας, πολλοὺς πάντοτε ἀνέκαθεν καὶ ἰδίως ἐπισήμους ἐξαποστέλλουσα ἐν αὐτῷ ἐξορίστους. Τὸ τοῦ

Οὐδὲ σπιθαμῆ γῆς σχεδὸν ὑπάρχει ἐν τῇ Νήσῳ ἤδη, εἰς ἣν νὰ μὴ ἀπαντᾷ τις ἐγκεντρισμένης ἢ περυτευμένης ἐλαίας. Λόφοι ὀλοκλήροι γέμοντες ἀτμηλέτων πρὶν παναρχαίων ἀγριοελαίων ἐν Μιτυλήνῃ, Γέρα καὶ Πλωμαρίῳ κατέστησαν νῦν ἐλαιῶνες ὠριαιότατοι. Οἱ δὲ τῶν δυτικῶν χωρίων κάτοικοι ἐπεδόθησαν ὅλαις αὐτῶν δυνάμεσιν εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν δένδρων τούτων, ἅτινα ἀλλαχόθεν μεταφέροντες εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτῶν φυτεύουσι, διὰ κ μ ε δ ες αὐτὰ ἀποκαλοῦντες.

Μολύβου και του Σιγρίου μικρότερα όντα του άνωτέρου κατά πολύ. Έν τοις φρουρίοις τούτοις φυλάσσεται οίτος σημαντικού ποσού άναερύμενος κατ' έτος παρά της επιτοπίου άρχης.

Αρχαιοτήτες έλληνικής ιδίως έποχής, ως περιφράγματα λιμένω, ύδραγωγεία, κτίρια, άγάλματα, έπιγραφαί, λάρνακες, στήλαι κλπ. σώζονται πολλά κατά τά μέρη αυτής, Μιτυλήνην, Μόριαν, Λάψ' Μύλ' και Έρεσσόν. Τά εις Μόριαν μάλιστα ύδραγωγεία είνι άληθώς θαυμασμού άξια, καλώς μετα παρέλευσιν δύο χιλιάδων ή και περισσοτέρων έτών σωζόμενα. Ανασκαφών δε τυχαίωv έν Μιτυλήνη (5) και Έρεσσώ γνωμένων άνορύσσονται καθ' έκάστην πλείστα διαφόρων ύποθέσεων και έποχών έλληνικής καλλιτεχνίας μνημεία, καλώς τον τύπον της των προγόνων ήμων εύρύως φέροντα. Λίθος όρθογώνιος έν Έρεσσώ άχρι σήμερον φυλάσσεται, έφ' ου ύπάρχει κεχαρμημένον ψήρισμα του Μ. Αλεξάνδρου άφορών τούς διά πολιτικούς, ως φαίνεται, λόγους από της Έρεσσού έξορροβέντας ισχυρούς πολίτας. Έτερος δε παρά την θαλασσωποιίαι; γνωστόν, έκλάπη νυκτός ύπ' αὐτὸν περί τας άρχάς του παρόντος αιώματος, ως λέγεται, ανάγκη όθεν φρονούμεν, οί διάφοροι της Νήσου Κοινοτήτες, ένθα τά ιερά και πολύτιμα ταύτα των προγόνων ήμων έργα εύρίσκονται, όπως έπιμελώς όσον τό δυνατόν, φυλάττωσιν αὐτά.

Τό κλίμα άπανταχού της Λέσθου, εκτός ολίγων τινων μόνων αυτής τόπων, και τούτο διά τά λιμνάζοντα αὐτόθι ύδατα, ως έν Καλλονῃ, λόγου χάριν, δια την Αλικήν (6), εΐαι ύ-

5) Γνωσταί είνι τοις πάσι βεβαίως αί πρό τινων έν τῷ άγίῳ Θιράποντι Μιτυλήνης άνευρεθείσαι σπουδαίαι αρχαιοτήτες.

6) Βεβαιούσιν ότι από τινων έτών ήδη άκρα ύγεία έν Καλλονῃ επικρατεί, όπερ άποδοτέον βεβαίως εις την άναπτυχθεισαν αὐτόθι νῦν δένδρουτείαν ως δε έσχάτως ήρώσαμεν, άγγλική τις

γίεστατον, ζωογόνον και εύκρατές· διό και σπανιώτατα ένδημοῦσιν εις αὐτήν οί πολλοῦς άλλους τόπους καθ' έκάστην μαστιζούσαι έπιδημικαί άβένειαι, χόλερα, εύλογίαι, κακοήθειες πυρετοί, κλπαι.

Τό κύριον της Νήσου προϊόν έστιν, ως γνωστόν, τό έλαιον, ή εισοδιά του όποίου άνέρχεται πολλακις εις 150 χιλιάδας κανταρίων (7). Έκτός τούτου δε από τινων έτών ήδη, κατά τά δυτικά αὐτης μέρη ήτοι πρός τά του Καζῶ Μολύβου χωρία προάγονται βαθμηδόν νέα ου μικροῦ λόγου άξία προϊόντα, όποια τά του βλακιδίου και των σταφυλῶν, του μεν διότι έπαυειν από τινος εύτυχῶς ή συνήθεια να κόπτονται και καταστρέφονται χάριν ξυλείας και πυρῶς τά λιαν έπωρελη των βλακιδίων ήδη δένδρα (8), του δε διότι εις τά πεδινώτερα

εταίρια διαπραγματεύεται μετά της Κυβερνήσεως την αποξήρανσιν της Αλικής. Είθε τούτο να πραγματοποιηθή!

7) Οί πάντες γνωρίζομεν ότι ικανόν του έλαίου της Νήσου μέρος εξοδενεται έν τε Μιτυλήνη, Πλωμαρίω και Μολύβω πρός κατασκευήν σάπωνος, τό πλείστον του όποίου μέρος σὺν τῷ έλαιῳ άλλαχού πρός πώλησιν μεταφέρεται. Τά λοιπά δε της Νήσου προϊόντα, αν και ουχι εύκαταφρόνητα, άνίκανά είνι δυστυχῶς πρός γενικήν των κατοίκων διατροφήν διό και πλείστα κατ' έτος έξωθεν έν αὐτῇ εισάγονται, και ιδίως μάλιστα σίτος, ή έν τη Νήσῳ του όποίου παραγωγή μόλις δύναται να διατρέψη αὐτήν επί 5 μηνας τό πολύ, καθά λέγουσιν. Έκ των δευτερευόντων του τόπου τούτου προϊόντων τά όστρακοδέματα των Κόλπων Γέρας και Καλλονῆς, αί σάρδεις και τά παστα-κεφαλούρια (βουβάρια) της Καλλονῆς, αί μυζήθραι των Γελίων, Αγρας, Μανδαμάδου, τά πορτογάλα των Παρακοίλων, τά συκα Γέρας, Καλλονῆς και Έρεσσού, οί άρνες και τά παρόμοια, χάρουσι την αὐτήν ήν και παρά τοις αρχαίαις έχαιρον ύπόληψιν.

8) Αντι 3 μόνον γρσσ. έτιμῶτο τό κανδρ. βλακιδ. τό 1820.

αὐτοῖσι μέρη, ἤτοι εἰς Καλλονήν, Πέτραν καὶ Ἐρεσσόν, ἤρχησαν νὰ ἐπιδοῦνται δραστηρίως οἱ κάτοικοι εἰς τὴν ἀμπελοφυτείαν, κατασκευάζοντες σήμερον οἶνους ἀναξίους τῆς παλαιᾶς αὐτῶν φήμης (9) οὓς εἰς Μιτυλήνην καὶ τάλλα τῆς νήσου μέρη μεταφέροντες οὐ μικρὸν ἐπωφελοῦνται· ἐνῶ τὰ λοιπὰ τοῦ ἰδίου Καζᾶ χωρία, Στύλην, Φύλην, Σκαλοχωρί, Βατοῦτα καὶ Τελώνια κατὰ μέτρον ὄρον ὑπὲρ τὰς 25 χιλ. κantarίων βαλανιδίου κατ' ἔτος παράγουσι, ὅπερ εἰς τὰ γρόσια 65—70 συνήθως πωλεῖται (10).

Ὁ ὄλος τῆς Λέσβου πληθυσμὸς ἀνέρχεται σήμερον εἰς 120,000 ψυχὰς περίπου, ὡς τὸ 1)6 μιλίαι Ὀθωμανοί, οἵτινες εἰσι ἐν γένει ἀνδρες φύσει ἀγαθοὶ καὶ εἰρηνικώτατοι, ἀδελφικῶς πάντοτε μετὰ χριστιανῶν οὐζῶντες. — Πόλεις δὲ Κωμοπόλεις, πόλιν καὶ χωρία ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ τὸ ὄλον 96, ὡς αἱ μὲν σύμμικτοι, αἱ δὲ καθαρῶς χριστιανικοὶ ἢ Ὀθωμανικοί.

Ἡ γλώσσα τῶν χριστιανῶν τῆς νήσου ἂν καὶ ἐν ἐκάστῳ αὐτῆς χωρίῳ παρουσιάζει ἰδιωτισμοὺς δυσνοήτους, πολλάκις τοῖς ξένοις, καλῶς ὁμῶς ἐξεταζομένη ἀνευρίσκεται ἑλληνικωτάτη. Γνωστὸν ὅτι ὁ ἰδιότροπος Φαλμεράυερ πολλὰ κατὰ τῆς καταγωγῆς τῶν νῦν ἑλλήνων γρύψας, τοὺς Λεσβίους

9) Ὁ οἶνος τῆς Λέσβου καὶ ἰδίως ὁ τῆς Μηθύμνης, ὡς προεῖρηται, ἦν τὸ πάλαι περιαιουστός καὶ παρ' Ἑλλήσι λίαν περιζήτητος. Ἡ δὲ ὁ ἐκ τῆς μικρᾶς πεδιάδος τοῦ χωρίου τῆς Πέτρας παραγόμενος τοιοῦτος, ἂν καὶ οὐχὶ εὐκαταφρόνητος, κατώτερος θεωρεῖται τοῦ τῆς Καλλονῆς, ὅστις κάλλιον παρασκευαζόμενος δύναται νὰ συγκριθῇ ἀληθῶς μετὰ τῶν περιφημοτέρων παντὸς ἄλλου τόπου.

10) Ἐκ τῶν κυρίων τούτων προϊόντων, ὡς καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν ἀπάντων τῆς Νήσου, ἡ Κυβέρνησις ἀπολαμβάνει, καθὰ ἐβεβαιώθημεν, ὑπὲρ τὰς 80 χιλιάδας λίρας κατ' ἔτος.

μόνους καὶ τινὰς ἄλλους ὡς τοὺς Τραπεζουντίους κλπ. ἀνεκέρηξεν ὡς γνησίους τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων ἀπογόνους, ὅπερ παραλογισμὸς μὲν, ἀλλ' οὐχ ἤτιτον τρανωτάτη ὑπὲρ τῶν νῦν Λεσβίων ἀπόδειξις ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον ἔντονον φέρουσι τὸν προγονικὸν τύπον τῆς Αἰολορωμικῆς κατὰ τε γλώσσαν καὶ ἤθη καταγωγῆς, ὥστε μὴδ' ὁ ἐκ προθέσεως μισέλλην οὔτος ἠδυνήθη ν' ἀρνηθῇ αὐτό. (11)

Ἡ συγχωνωτὴ τῶν κατοίκων ἐκάστης κοινότητος τῆς νήσου, ἣτις δι' ἡμιόων (12) συνήθως γίνεται, εἶναι δυστυχῶς κακίστη διὰ τὸ ὄρενον καὶ πετρώδες τοῦ ἐδάφους αὐτῆς. Ἐτη τινα πρὸ τοῦ σεισμοῦ συνεργεῖα τῆς Σεβαστῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως καὶ τῶν κατοίκων εἶχε χαραχθῆ ἀμαξωτὴ ὁδὸς, ἣτις ἐκ τοῦ κέντρου τῆς νήσου διερχομένη ἐπρόκειτο νὰ καταλήξῃ εἰς Σίγγριον· δυστυχῶς ὁμῶς, τοῦ σεισμοῦ ἐν μέσῳ τῆς ἐργασίας ἐπέλθόντος, ὡπισθοδρόμησε μέχρι τῶν νῦν ἡ ἀναγκασιώτατη οὕτη διὰ τὴν Λέσβον ὁδοποιία, ἣς τὴν ταχεῖν ἐπανάληψιν ἀπὸ καρδίας εὐχόμεθαι.

Δημόσια ἐκπαιδευτήρια ἐν Λέσβῳ ὑπάρχουσι πεντήκοντα ἔξ προκαταρκτικῶς, εἰς τὰ ὅποια φοιτῶσιν ὑπὲρ τοὺς διαχιλίους καὶ πεντακοσίους μαθητὰς, ἐν Γυμνασίῳ ἐν Μιτυλήνῃ (13),

11) Οἱ Λέσβιοι κοινῶς παρὰ πάντων ὁμολογοῦνται ὡς γνήσιοι τῶν ἀρχαίων Αἰολέων ἀπόγονοι· εἰσι δὲ δραστήριοι καὶ ἐπιχειρηματίαι ἔμποροι, εὐφρεῖς, φιλόξενοι καὶ φιλόμουσοι (ἐκ τῶν λεζικῶν τῶν κυρίων ὀνομάτων τῆς ἐταιρίας τῶν Γάλλων σοφῶν). Πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα τὰ μελέτης καὶ σπουδῆς ἀξία καθ' ὅσον τοὺς ἰδιωτισμοὺς τῆς τῶν Λεσβίων γλώσσης ἀφορᾷ, πλὴν τοῦτο ἀνδρὸς ἐτέρου ἴδιον.

12) Ἀριθμοῦνται ἐν τῇ Νήσῳ ἡμίονοι ὑπὲρ τὰς 25 χιλιάδ. φορβάδες καὶ ἵπποι ὑπὲρ τὰς 30 καὶ φυλὰ ἄλλα ζῶα, πρόβατα, αἰγες κλπ. ἄνω τῶν 60.

13) Περὶ τῶν κρίνοντων ὅπως ἀναφέρωμεν καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα σήμερον ὅτι μεγάλως κατεπίγει ἤδη ἡ σύστασις κεντρικῆ καὶ ἐν

ἐν ἡμιγυμνάσιον ἐν Πλωμαρίῳ, ἐπτά ἑλληνικά σχολεῖα (ἐν Μιτυλήνῃ, Μολύβῳ, Μανδραμάῳ, Καλλονῇ, Ἀγιάσῳ, Βατούσῃ, Ἁγία Παρασκευῇ καὶ Πολυχρῖτῳ) καὶ περὶ τὰ ὄξκα ἐπτά Παρθενάγωγεῖο. — Ἴατροὶ ἐπιστήμονες 18 καὶ πλοῖα μεγάλα καὶ μικρά ὑπὲρ τὰ 250.

Διαιρεῖται δὲ ἡ Νῆσος πολιτικῶς μὲν εἰς δύο Καζάδες· τὸν τῆς Μιτυλήνης καὶ τὸν τοῦ Μολύβου, ἐκκλησιαστικῶς δὲ (14) εἰς ἰσοριθμοὺς ἐπαρχίας τὴν τῆς Μιτυλήνης καὶ τὴν τῆς Μηθύμνης, ὧν τὰ καθέκαστα εἰς τὰ ἑξῆς ἐνταῦθα συνηψίζομεν.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΙΤΥΛΗΝΗΣ.

Τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀποτελεῖ οὖσι τριάκοντα ὁμοῦ τὸν ἀριθμὸν μεγάλαι καὶ μικραὶ Κοιότητες, ὧν πρωτεύουσα ἔστιν ἡ ταυτὴ τῆς Μιτυλήνης πόλις (Κάστρον), ἧς εὐτυχῶς ἦν μία ἐκ τῶν καλλίστων τῆς Τουρκικῆς Ἐπικρατείας μικροπόλεων λογίζεται, κατὰ τε τὸν πληθυσμὸν, τὴν ὠριότητα τῶν οἰκοδομημάτων τῆς, τὴν καλλοσύνην τῶν ἐξοχῶν τῆς, τὴν εὐθηνίαν καὶ πλευσιότητα τῶν τρεφίμων τῆς, καὶ ἔτι τὴν ἱκανὴν τῆς νέας γενεᾶς τῶν κατοίκων αὐτῆς μόρφωσιν, ἀναπτυχθεῖσα θαυμασίως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος κυρίως αἰῶνος.

τῆ ἐπαρχία Μηθύμνης Γυμνασίου, ὅπερ θαυμασίως πράγματι ἐν τῇ τοῦ Λειμῶνος Μονῇ κατορθοῦται, ὡς πρὸ τινων ἐτῶν οἱ κ. Μ. Κάμπερ, ἱατρός, Ζαφ. Ἰπανδρουμένος, Γ. Ἀριστείδης καὶ τῶσοι ἄλλοι λόγοι τῆς ἐπαρχίας ἀνδρες κατέδειξαν.

14) Ἐκκλησίαι ἐν τῇ Νήσῳ ὑπάρχουσι τὸ ὅλον 94, ἐν αἷς ἐφημερεύουσιν 132 ἱερεῖς· 5 ἱερὰ Μοναστήρια καὶ 8 τούτων Μετόχια.

Ἡ ἐμπορικὴ ἰδίως μάλιστα ζωηρότης, ἧς ἀπὸ τινων ἐτῶν ἦδη ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπικρατεῖ, εἶναι πολλοῦ λόγου ἀξία ἡμέρον· ἐμποροὶ Μιτυληνοὶ εἰς τὰς πλείετας τῆς Τουρκίας, τῶν Ἡγεμονειῶν, τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς ὑτικῆς Ῥωσσίας πόλεις, δηλ. εἰς Κωνσταντινούπολιν, Ἱεροσόλειαν, Σμύρνην, Θεσσαλονίκην, Βουκουρέστιον, Ταϊγάνιον, Ἀλεξάνδρειαν, Γαλαζιον κτλ. πρὸ πολλοῦ ἀποκαταστάτες σημαντικῶν ἐνεργουσιν ἐμπορίων εἰσαγωγῆς τε καὶ ἐξαγωγῆς δι' ἀνταποκρίσεως ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν Μιτυλήνῃ, μεθ' ἧς, ὡς γνωστὸν, τὰ πλείετα τῆς κατέναντι Ἀνατολῆς μέρη συνεμπερούονται.

Τῷ λιμένι τῆς πόλεως νῦν ταύτης, ὅστις ἀπὸ τινος δαπάνης αὐτῆς καὶ τῆς οὐραστῆς Κυβερνήσεως λαμπρότατα ἐπεσκευάσθη καὶ ἐκαλλωπίσθη (15), προσεγγίζουσι τὰ πλείετα τῶν διαφόρων ἐταιριῶν ἀτμόπλοια, ἅπερ μυρίων ὠφελειῶν τῇ πόλει ταύτῃ πρόξενον γίνονται, εἰς ἀδιάκοπον καθιστῶντα συγκοινωνίαν μετ' αὐτῆς· τό τε ἐσωτερικὸν τῆς Νήσου καὶ τὰ κατέναντι πλευσιότατα τῆς Ἀνατολῆς μέρη, Κυθωνίας (Ἰθάλη), Ἀεραμῆτι, Δικελί, Πέρογαμον, Μικαράων κλπ. Ἀπὸ τινων ἐτῶν δὲ σύρμα τηλεγράφου καὶ μετ' αὐτῆς συνιδεθὲν παρέχει πρὸς τοὺς κατοίκους τὴν πολύτιμον ταύτην εὐκολίαν ὅπως συνεννοῶνται αὐθαρῆ ἐν ἀνάγκῃ μετὰ παντός ὅποιουδήποτε τόπου.

15) Ὡ πόσον ὠραῖος ἔστιν ἀληθῶς ὁ ἐπὶ τῆς προκυμαίας τοῦ λιμένος τούτου γινόμενος νῦν ὑπὸ τῶν κατοίκων περιήματος! Ὡ πόσον μαγευτικὴ καὶ ποητικώτατη δρᾶται ἐκ τοῦ τόπου τούτου, ἐν Μοράγγῳ κοινῶς καλοῦσιν αὐτόθι σήμερον, ἡ τοποθεσία τῆς πόλεως καὶ τῶν περὶ αὐτὴν τόπων καὶ ἰδίως ἡ τοῦ λεγομένου Κισσίου, ἣν καὶ αὐτὴ ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ ἀποθανὼν Σουλτάν Μετζίτ εἶχε τιμῆσαι διὰ τῆς παρουσίας Του, ὅτε τὸ 1844 ἠδύοκῃσεν ὅπως ἐπισκεφθῆ καὶ τὴν νῆσον ἡμῶν ἐν τῇ μικρᾷ ἐκείνῃ περιοδείᾳ Του.

Μέχρις ἐσχάτων τοῦ παρελθόντος εἰσέτι αἰῶνος, εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι διὰ τὸ θεῖον τῆς ἐποχῆς καὶ εἰ τῆς πόλεως ταύτης κάτοικοι, ὡς καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν ἅπαν, εἰς ἀμάθειαν λυπηρὰν καὶ ἀκανωηρίαν παρέμεινεν, ἐξ οὗ καὶ αἱ μέχρῃς ἡμῶν λεγόμεναι μομφαὶ τινες κατ' αὐτῶν καὶ κατηγορίαι, ὧν αἱ πλείεσται πάντῃ παιδαριώδεις ἀληθῶς εἰσι καὶ τῇ νέᾳ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης γενεᾷ ὄλως ἀνάρμοστοι καὶ ὁμῶς οὐδ' ὄλως αἰσῆσονται καὶ νῦν εἰσέτι ἀσυνείδητοί τινες τῶν ξένων, ἐξ ἀτομικῶν αὐτῶν παθῶν πάντοτε κινούμενοι, νὰ οἰκοδομῶσιν ἐπὶ τῶν τεῦ μεσαιῶνος ληρημάτων τούτων σαθράς καὶ καταπτύστους λιβελλογραφίας, αἵτινες ὁμῶς εὐτυχῶς οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ τὴν ἀγανάκτησιν καὶ μομφὴν τῶν φρονίμων ἀνθρώπων κατὰ τῶν ἰσίων αὐτῶν κυρίων ἐπισύρουσιν.

Ὅσον δὲ τὰ τῆς φιλομουσίας ὡς καὶ τὰ τῆς διανοητικῆς βελτιώσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς πόλεως ταύτης ἦδη ἄφορᾷ, μάρτυς ἱκανὸς αὐτῶν, λέγομεν, πρῶτον μὲν τὸ λαμπρὸν καὶ περίπυτον ἐν αὐτῇ Γυμνάσιον, ὅπερ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ταῦν γυμνασιάρχου καὶ ἐξ εὐπαιδευτῶν διδασκάλων καθηγετούμενον, ἀληθῆ ὄντως τιμὴν εἰς τὴν νῆσον ἄπασαν περὶποιεῖ καὶ ἱκανὸς καθ' ἑκάστην εἰς τὰ διάφορα αὐτῆς χωρία καὶ ἀλλαγῶν ἐξαποστέλλει διδασκάλους· δεύτερον δὲ, τὸ καλῶς κατηρητισμένον κεντρικὸν αὐτῆς Παρθεναγωγεῖον. Ἡ Λέσχῃ, ἢ Φιλόπτιχος Ἀδελφότης, τὸ Νοσοκομεῖον, τὸ Τυπογραφεῖον, καὶ πλείεστα, ἄλλα τούτοις ὁμοῦ ἱερά τε καὶ φιλότιμα καταγωγία, περὶ ὧν καὶ παρ' ἄλλωι πολλῶν πολλὰς λόγους ἱκανῶς ἐγένετο, ὡς νομίζομεν.

Τὴν πόλιν τῆς Μιτυλήνης τιμᾷ πρὸ πολλοῦ διὰ τῆς ἐξόχου παρουσίας τοῦ ἐν ἱεράρχαις σεβάμιου καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἀληθῆς ποιμῆν πρῶτην Ἀλεξάνδρου Κ. Καλλίνικου, οὗ τὰς σπανίας ἀρετὰς καὶ τὰ πρὸς τὴν πατρίδα ἡμῶν

εὐγεῖη ὄντως αἰθρήματα, ὡς τοῖς πᾶσι γνωστὸ, παραλείπομεν.

Τὶ δὲ δὲν ἔχει νὰ εἴπῃ τις καὶ περὶ τοῦ φιλομουσοῦ ἀληθῶς καὶ ἀριπρεπεστάτου αὐτῆς ποιμενάρχου Κ. Κ. Μεθοδίου, ὃς ἀείπειτο πατριῶς ὑπὸ τοῦ ποιμῆνι τοῦ μερμῶν καὶ τὴν διδασίαν τῆς ἀληθοῦς παιδείας ἀσκήσας ἐπιδιδῶσκων, δὲν ἐβραδύνει νὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἐν Μιτυλήνῃ καὶ Ἐρεσσῶ κτήματα τῆς Μητροπόλεως γεννοῖως εὐὼ ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ἐπαρχίης αὐτοῦ διαθήσῃ;

Ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ταύτῃ τῆς Μιτυλήνης ἐδρεύουσιν ἀεκαθεὶν ὁ Γεῖκός τῆς Νήσου Διοικητῆς, ὁ ἅγιος Μιτυλήνης καὶ οἱ ὑποπρόξενοι τῶν διαφόρων Αὐλών: Τρωσῆας, Αὐστρίας, Ἑλλάδος, Γαλλίας, Ἰταλίας, Ὀλλανδίας, Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικής.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Μιτυλήνης ὑπάγεται, ὡς γνωστὸν, τὸ πλείεστον τῆς Νήσου μέρος καὶ ἰσῶς μάλιστα οἱ εὐπορώτεροι καὶ πολυανθρωπότεροι αὐτῆς κωμοπόλεις Πλωμάριον, Γέρο, Ἀγιάσσοι, Βρυαῖ, Πολυχίτις, Ἐρεσσός καὶ ἄλλαι, ὧν οἱ πλείεσται καὶ πρὸ πάντων ἢ τοῦ Πλωμαρίου (16) εἰς ἀ-

6) Μόνοι οἱ λαθόντες ἀφορμὴν ἐκ τοῦ πλοσίου νὰ γνωρίσωσι τὴν μικρὰν ταύτην πολιτείαν δύνανται μεθ' ἡμῶν νὰ συνομολογήσωσι τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῦ ἤδη ἀνάπτυξιν. Ὅποια τάξις καὶ ὑπηρεσίας ἀκρίβεια ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις αὐτῆς! Ὅποια ἔμπορος κίνησις ἐν τῇ ἀλιμένῳ παρ' αὐτῇ ὄχθῃ τῆς θαλάσσης! Αὐτόθι ὁ ἐργάτης μὲν ἀπὸ πρῶτας μέχρις ἐσπέρας ἀδιακόπως ἐργαζόμενος τοὺς βράχους εἰς ὠραιοτάτους ἐλαιῶνας μεταβάλλει· ὁ ἔμπορος δὲ, μεγάλη καὶ ὑψηλὰ ἀδιαλείπτως σκεπτόμενος, μηχανικὰ ἐλαιοτριβεῖα τε καὶ σαπονοποιεῖα κατορθοῖ καὶ πλοῖα πολλῶν χιλιάδων κοιλῶν κατασκευάζεται. Ἡ Κοινότης αὕτη σεμνύεται πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ δικαίῳ τῷ λόγῳ ἐπὶ τῷ κατὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους ἀναδειχθέντι διαστήμῳ

πίστευτον ἀληθῶς βαθμὸν προόδου καὶ ἀναπτύξεως ἤδη εὐρίσκειται.

Εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι κατ' ἄλλων τινῶν, ὡς καὶ κατὰ μιᾶς ἡ δύο ἐκ τῶν προλεχθέντων μεγάλων τῆς ἐπαρχίας ταύτης Κωμοπολεων, ὀλίγα τινὰ ὑπὸ τινῶν συνήθως λέγονται ἡμεῖς ὅμως οὐδὲν τι βεβαίως περὶ αὐτῶν ὀριστικῶς ἀποφανθῆναι ἐνήμεθα, ὡς μήπω ἀκριβῶς τὰ κατ' αὐτὰς ἐπιστάμενοι, ἄλλως τε δὲ πεπεισμεθα ὅτι εἰ ἐν αὐταῖς ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἀποκαταστάντες πλείεστε αὐτῶν ἄνδρες λόγιοι οὐ μικρὸν συντελοῦσι νῦν βεβαίως ὑπὲρ τῆς βαθμιαίας μορφώσεως τῶν κατόικων αὐτῶν καὶ ἀναπτύξεως.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΗΘΥΜΝΗΣ.

Ἐν τῇ σημερινῇ τῆς Μηθύμνης πόλει, ἣτοι ἐν Μολύβῳ, διέμενεν ἄλλοτε καὶ ὀρθρσκευτικὸς τῶν χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἀρχηγός, ἐξ οὗ καὶ Μηθύμνης ὁ Ποιμενάρχης οὗτος ἐκτοτε κέκληται, ἀλλ' αἰτία σπουδαῖα, ἡμῖν δυστυχῶς ἀγνώστῃ, ἠνάγκασαν, φαίνεται, τινὰ ἐξ αὐτῶν ἐν δειναῖς ἐποχαῖς καὶ δυσχερεσίαι χρόνοις νὰ μεταβῆσθαι τὴν Μητρόπολιν τῆς ἐπαρχίας ταύτης εἰς Καλλονήν, εἶτα καὶ μέχρι τῆς σήμερον διὰ λόγους οἰκονομίας ὑπάρχει, ἂν καὶ πολλὰ πρό τινας περὶ μεταθέσεως εἰς Μόλυβον ὑπὸ τῶν πλειοτέρων Κοινοτήτων διετηρηθῆσαν, οὐχ ἦτον ὅμως ὑπάρχει συνοδική περὶ τῆς ὑ-

αὐτῆς τέκνω Βενιαμὶν τῷ σοφιστάτῳ, οὗ, δυστυχῶς, τὴν ὑπὸ τινας τῶν μαθητῶν αὐτοῦ γραφεῖσταν ἄλλοτε βιογραφίαν διὰ λόγους ἄλλους ἀναγκαζόμεθα νὰ παραλειψώμεν πρὸς τὸ παρόν.

ποθέσεως ταύτης ἀπόφασις τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας, ἧς ἀντιγραφον ἐν τοῖς πρωτίταις τῆς ἐπαρχίας Κοινοτήτων εὐρηται, λέγουσα εἰ συνέψει ὅτι, κατὰ τὸ συμφέρον ἐκάστης τῶν Κοινοτήτων, δύναται ὁ κατὰ καιρὸν ἀρχιερεὺς τῆς ἐπαρχίας Μηθύμνης νὰ διαμένῃ ἀκωλύτως ἐν Μολύβῳ ἢ ἀλλαχόσε τῆς ἐπαρχίας του ὅσον ἀπαιτεῖται. Φρονούμεν ὅθεν ὅτι ὁ νῦν ἀγ. Μηθύμνης Κ. Κ. Ποίσιος, περὶ τῆς ποιμαντορικῆς τοῦ ὁποίου ἱκανότητος πεπεισμεθα, ὁμότερα θέλει ἱκανοποιῆσαι τὰ μέρη, διατρέβων ἔστιν ὅτε καὶ ἐν Μολύβῳ, εἶθα, εἶναι ἀληθές, πολλὰ τῆς ἐπαρχίας συμφέροντα καθιστῶσιν ἀναγκαιοτάτην πόλλάκις τὴν παρουσίαν αὐτοῦ.—Συμπεποτελεῦν δὲ τὴν ἐπαρχίαν Μηθύμνης 37 τὸ ὅλον μεγάλα καὶ μικρὰ Κοινότητες.

Ἐν Μολύβῳ πρὸς τοὺς ἄλλοις, συναινέσει τῆς Κυβερνήσεως, παρέμεν ἄλλοτε ἀπεσταλμένοι τιτὲς ἐκ μέρους τῶν χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, Καζαβεκλήδης ἐπιλεγόμενοι εἰσι οἱ ἐπ' ἐσχάτῳ Χατζῆ Γιαννάκης ὁ ἐκ Μολύβου, Φωτάκης, Ν. Ἀντωνίου καὶ Μ. Ἐρεσσόογλου, οἱ ἐκ Τελωνείων Χατζῆ Ἀναγνώστης, ὁ ἐκ Σκαμνῆς Τζαννέτος καὶ Κοῦκκος εἰ ἐξ Ἐρεσσοῦ, Εὐαγγελινὸς καὶ Παυλῆς οἱ ἐκ Βατούτης, Ἰακίμογλου ὁ ἐξ Ἀργένου καὶ Χατζῆ Νικολῆς ὁ ἐκ Πέτρας (17), ἔργον τῶν ὁποίων ἦν νὰ ἐπι-

17 Ἴδου τί περὶ αὐτῶν ὁ Κ. Σ. Ἀναγνώστου εἰς τὴν Λεσβιάδα του λέγει.

«Καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας αὐτῶν εἰς καιροῦς θλιβερᾶς δυστυχίας τε καὶ ἀμαθείας δὲν ἔπαυσεν ἡ Λέσθος, καὶ ἰδίως τὰ δυτικὰ αὐτῆς χωρία, νὰ γεννῶσι ἄνδρας τινας ἐπίστο μεγαλοφυεῖς, μεγαλόνοας καὶ τολμηροὺς καίτοι ἀγραμμάτους, λέγω τὸν μακαρίτην Χατζῆ Γιαννάκιον ἐκ Μολύβου, τὸν ἐξ Ἐρεσσοῦ Τζαννέτον, τὸν ἐξ Ἄγρας Γεωργίον ἱατρὸν, τὸν ἐκ Τελωνείων Φωτάκιον, τὸν ἐκ Καλλονῆς Χατζῆ Ῥάλλην κλπ. οὗ Ὁ κ. Ἰωάννης Κοῦκκος, ὡς κατόπιν φαίνεται, ἀναδειχθεὶς μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω δὲν ἀναφέρεται.

τηρώσι καὶ ὑπερασπίζονται τὰ τῶν χριστιανικῶν Κοινοτήτων τῆς ἐπαρχίας συμφέροντα· διὸ καὶ εἰς χριστιανικῶς πολλάκις περιστάσεις τῆς ἐπαρχίας ὡς καὶ τῆς Νήσου ἀπάσης ἐν γένει, μεγάλως οὗτοι συνετέλεσαν δυνάμει τῆς πολιτικῆς αὐτῶν ἰκανότητος καὶ μεγάλης παρὰ τοῖς κρατοῦσιν ὑπολήψεως. Ἡδὴ ὁμως ἀπὸ τῆς μεταβολῆς τοῦ Κυβερνητικοῦ τῆς Αὐτοκρατορίας συστήματος περιττὴ ἢ ἀντιπροσωπεῖα οὕτη θεωρηθῆναι, ἀναπληρουμένη διὰ τῶν κατὰ καιρὸς ἐξ οὗτου τοῦ Μολύβου ἐκλεγομένων χριστιανῶν συμβούλων (Ἀζάτων), ἐν εἰς διαπρέπουσιν, εἶναι ἀληθές, ἄνδρες ὄντως ἀγαθοὶ καὶ φιλοπάτριδες.

Ἡ παρεῖσα δὲ τοῦ Μολύβου κατάστασις ἐστὶν εὐτυχῶς ἀρίστη διότι καὶ τῶν ἀναγκαιοτέρων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων εὐμοιρεῖ καὶ ἐμπόριον ἰκανῶς ἀνεπτυγμένον κέκτηται· οὐχ ἥτιον δὲ καὶ πολλαὶ τῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης Κωμοπόλεων καὶ ἰδίως ἡ στενοφυῆς καὶ βραχυώδης μὲν καλλιτέκνος ὁμως Βατούσα, ὁ Μανδραμάδας, ἡ Ἁγία Παρασκευῆ, Πέτρα καὶ ἡ Καλλονή, τὰ καλλὰ καὶ σωτήρια τῆς παιδείας ἀποτελέσματα πρὸ πολλοῦ αισθανθεῖσιν, μυρίας διὰ παντὸς καταβάλλουσι προσπάθειας ὅπως συστηματικώτερα τὰ τῶν γραμμάτων θεραπευτήρια καταστήσωσι (18)· διόπερ καὶ μόναι οἱ Κοινότη-

18) Αἱ Κοινότητες αὗται ἀπὸ τριακονταετίας σχεδὸν διατηροῦσιν ἐν αὐταῖς διδασκάλους Ἕλληνας, ὅπερ μαρτυρεῖ τὴν ἰκανὴν τῶν κατοίκων αὐτῶν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν φιλομουσίαν· ἐν Βατούσῃ ἐσχάτως μάλιστα συνεργεῖ φιλοτίμων τε καὶ φιλοκάλων τινῶν αὐτῆς τέκνων, συνεστήθη φιλόμουσος ἐκπαιδευτικὴ Ἀδελφότης, ἣς τὰ κεφάλαια εἰς χιλίας περίπου ὄθωμι. λίρας ἀνέρχονται σήμερον, ὡς βεβαιούμεθα, ἐκ τῶν προσόδων τῶν ὀπείων (δηλ. τοῦ τόκου) διατηρεῖται ἀπὸ τετραετίας ἤδη καλῶς κατηρτισμένη Ἑλληνικὴ Σχολὴ ὑπὸ εὐπαιδέτου νῦν καὶ φιλοτίμου λίαν διδασκάλου διευθυνομένη.

τες τῆς ἐπαρχίας αὗται εὐμοιροῦσιν ἀνδρῶν τοιούτων, οἵτινες διὰ τῶν γνώσεων αὐτῶν καὶ τῆς παιδείας οὐ μόνον τὴν ἐπαρχίαν τιμῶσιν ἀλλὰ καὶ τὴν νῆσον ἡμῶν ἀπασαν καθωραΐζουσι. Τί δὲ εἶπωμεν περὶ δύο ἢ τριῶν ἄλλων μεγάλων τῆς ἐπαρχίας ταύτης Κοινοτήτων, ὧν οἱ κάτοικοι τὸν νήδυμον εἰσέτι δυστυχῶς κοιμῶνται ὕπνον, φθίνοντες ἤδη τοῦ δεκάτου καὶ ἐνάτου αἰῶος τῆς προόδου καὶ ἀναγεννήσεως!

Κατάλογος ονομαστικός των Κοινοτήτων της Νήσου.

Α'.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΙΤΥΛΗΝΗΣ.

Όνομα	Απόστασις από Μιτυλήνης	Οικόσιτοι		Καζέσις εις τον έκαστην υπάγεται (α)	Παρατηρήσεις (β)
		Χριστιαν.	Όθωμαν.		
Μιτυλήνη	ώραι »	2560	380		διατηρ. Γυμν., 2 άλληλ. 2 Παρθ. άλληλ. και Παρ. άλληλοδιδακτ.
Μόρια	1	410		Μιτυλ.	
Άράλωνας	1 1/4	166		»	»
Παναγιούδα	1	40		»	»
Πάπλα	1 1/2	360		»	σχολ. άλληλοδ.
Θερμή	2	200	80	»	»
Πηγή	3	88		»	»
Κώμη	3		45	»	»
Κυθώνα	3 1/2	70		»	»
Μυσεγγά	3	188	14	»	άλληλοδιδακτ.
Χάλικες	3 1/3	200		»	»
Καγιάνη	1	167		»	»
Πληρώνι	1	110		»	»
Άγ. Μαρίνα	1	220		»	άλληλοδιδακτ.
Λουτρά	1 1/2	180	15	»	»

(α) Πολλοί Κοινοίτες ενώ εκκλησιαστικώς υπάγονται εις την επαρχίαν Μιτυλήνης, πολιτικώς υπάγονται εις την της Μυθήνης (Μολύβου) και τανάπαυιν και δευ τευτα καλόν ιδιωρήσασιν όπως και περί τούτου ο άναγκαστός διαφορίζεται.

(β) Τα σχολεία εισί, ως γνωστόν, τα μόνα μακρότερα της ήθικης και διανοητικής κατωστάσεως, έκαστου τόπου διό και εις τής παρατηρήσεις άντι πάσης άλλης πληροφορίας περί των σχολείων έκαστης κοινότητος ιδιαίτερός λόγος γίνεται.

Σκόπελος	3	320	110	Μιτυλ.	άλληλ. και Παρθ.
Μεσαγρός	3	190	70	»	σχολ. άλληλοδ.
Άγ. Ίωάν. και Σαμαθούτα	3		30	»	»
Παπάδος	3	215		»	άλληλ. και Παρθ.
Πλακάδας	3	90		»	»
Σαπούνη	3		50	»	»
Παλαιόκηπος	3 1/2	330		»	άλληλ. και παρθ.
Κατω τρίτος	3	100	52	»	σχολ. άλληλοδ.
Σκοούντα	3	110		»	»
Ήπιος	3	150	54	»	σχολ. άλληλοδ.
Κεραμέα	3		35	»	»
Άσώματος	4	160		»	σχολ. άλληλοδ.
Άγιάσσοσ (α)	4	1418		»	έλλ. άλλ. Παρθ.
Κοινότης Πλωμαρίου (β)	7	2715		»	1 έλλ.. 5 άλληλ και 2 Παρθεναγ.
Άμπελιό	8	106		»	»
Βούρκοι	8	85		»	»
Βρυσιά	8	440		»	άλληλ. και Παρθ.
Πολιχίτος	8	1060	56	»	έλλ. άλλ. και Π.
Γρίπα	8		30	»	»
Λησθόριον	8	106	20	»	σχολ. άλληλοδ.
Βασιλικιότης	7	207	50	»	»
Άγρα	14	235	90	Μολύβ.	»
Μεσότοπος	15	240	35	»	»
Έρεσσός	16	475	70	»	(άλλ. και Π. οικοδομ. κ. Έλ.)
Σίγριον	16		68	»	»

(α) Έν τώ νωρ της Άγιάσσου υπέρχει είκων της Θεοτόκου ήτις λέγεται ότι είναι μία εκ των υπό του Εθαγγ. Λουκά ζωγραφισθέντων· διό και μέγα πλῆθος προσκυνητών συρρέει την 15 Αυγούστου.

(β) Την όλην του Πλωμαρίου Κοιν. αποτελούν τὰ εξής 19 χωρία· τὸ κυρίως Πλωμαρίον, ὁ Ποταμός, Πληγιά, Τρίγωνος, Παλαιχώρι, Κουρνέλα, Βουρῶ, Ἀρκάσι, ἀνῶτα, Λεύρα, Κάτω Χωρὸς, Μελίσι, Βαλκινίσι, Δοδοχώρι, Μέσσαρα, Λιμνί, Ἀπάν-Χωριόν, Πλαστόν καὶ Κουτρούλια.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΗΘΥΜΝΗΣ

Όνομα	ἀπόστασ. ἀπὸ Μιτυλήνης	Οἰκίαι		Καζάραι εἰς ἃν ἐκάστη ὀφείλεται	Παρατηρήσεις
		Χριστιανικ.	Ἵσθμιαν.		
	ὥραι				
Ἀγρυῶνα	7	277		Μολύβου	ἄλληλ. καὶ Παρ.
Δάφνα	7	113	50	»	Σχολ. ἄλληλοδ.
Σουμούρια	7		20	»	»
Τζουμαϊλί	7		25	»	»
Ἀργιανὰ	7		30	»	»
Κιράμι	7	95		»	Σχολ. ἄλληλοδ.
Παπιανὰ	7	73		»	»
Ἁγ. Παρασκευῆ	7	710		»	ἑλλ. καὶ ἄλληλ.
Κωλομηδάδος	8	160		»	»
Κλαπάδος	8		60	»	»
Στύφισ	8	382		»	Σχολ. ἄλληλ. (α)
Υψηλομέτωπον	10	271	55	»	»
Γέλια	10	223	65	»	»
Μανδαμάδος	8	647		Μιτυλ.	ἑλλ., ἄλλ. καὶ Π.
Κουκμίδος	8		20	»	»
Κάπη	9	257	140	»	Σχολ. ἄλληλοδ.
Κλιού	9	180	73	»	»
Σκαμιά	10	183	60	Μολύβου	»
Χάλικας	11	77	20	»	»
Ἀργενος	12	120	120	»	Σχολ. ἄλληλοδ.
Λαθιόνας	12	150	150	»	»
Μόλυβος	12	523	404	»	ἑλλ. ἄλλ. καὶ Π.
Πέτρα	11	210	210	»	»

(α) Αὐτοὶ ὡς μανθάνομεν πρόκειται νὰ συστήθῃ καὶ Περθεναγωγεῖον.

Χιλιπηγάδα	11		30	Μολύβου	
Πετριτζήκι	10	70	20	»	
Βαφιδός	10	60		»	Σχολ. ἄλληλοδιδ.
Ἐ' τάρο	10	280		»	»
Φύλια	9	314	80	»	»
Ἄνεμώτια	8	145	90	»	»
Τσουκαλογώρι	12	200	270	»	»
Τελώνια	14	689		»	ἄλληλ. καὶ Παρθ.
Τζήθρα (α)	12	30		»	»
Βατούσα	12	460		»	ἑλλ. ἄλλ. καὶ Παρ.
Χύδρα	12 1/2	166	42	»	Σχολ. ἄλληλοδιδ.
Φτερούντα	12	160	90	»	»
Ρέμα	12	38		»	»
Παράκοιλα	8 1/2	140	95	»	Σχολ. ἄλληλοδιδ.

(α) Ἡ Τζήθρα ἔρριθμι ἄλλοτε, ὡς αἱ οἰκίων σωρεῖται τοῦτο τρα-
νὸς μορτυεῖ, πολλὰς οἰκίων ἐκπονητάδας, ἐπισκοπὴ οὐσα, καθὼς εἰκάζεται,
μὴς τῶν δύο τῆς νήσου Μητροπόλεων τοῦθ' ὅπερ καὶ ἦ ἐν Μολύβῳ Ἄρχῃ
καὶ μέχρις ἰσχύτων εἰστέτι (Τζήθρα Μουκαττασι) ἀπικίλει καὶ ἔγρα-
φε ἀπαντα τὰ περὶ αὐτὴν μέρη Τελωνίων κλπ. Αὐτοῖς εὑρῆνται τὰ τῶν
μοναστηρίων, Περιβολῆς καὶ Κρεακίου πλουσιώτατα κτήματα, ἐλαιώνες,
περὶ λία, ἀγροὶ κλπ. ἅτινα ἀγνωστον πῶς καὶ ποτε εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ
ἐν Χρυσούπολι τῆς Κοινῆς ὀνόμα. τεμίνους περιέτεσαν.

ΤΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ
ΤΩΝ ΕΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΕΙΣΜΟΥ ΙΣΙΟΙΤΕΡΩΣ.

Τὸ φθῶς ὅπερ κατόπιν ἀκαταπαύστων μηνιαίων βροχῶν εἶχεν ἐπέλθῃ τῇ Νήσῳ κατὰ τὴν 11ην καὶ 12ην Ἰανουαρίου τοῦ 1850, ἦν ὅλως πρωτοφανές· καὶ πρωτάκουστον· τὸ θερμόμετρον εἶχε καταβῆ τότε μέχρι τοῦ 8° βαθμοῦ. Αἱ ὁδοὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν χωρίων ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἦσαν πάντῃ ἀνθρώπων ἐρημοί. Αἱ ἐργασίαι τῶν κασίκων ἐπὶ μῆνα ὄλον διεκόπησαν. Ἀνθρώποι δυστυχεῖς καὶ ἄσροι εἰς τὰς ἐξοχὰς, ὑπὲρ τοῦς τεσσαράκοντα, ὡς λέγεται, ἀπέθανον· τὰ κτήνη ὅλα μέχρις ἐνὸς ἐξέπνευσαν· τὰ δένδρα ἅπαντα καὶ ἰδίως τὰ τῶν ἐλαιῶν κατεμαρῆθησαν· κτηματῖαι τινὲς ἐξαίφνης ἐσυτοῦς δυστυχεῖς κατιδόντες ἠτοχομηκίσθησαν· ἕτεροι τῶν φρενῶν αἱ τάλανες ἀπεξενώθησαν. Ἡ ζημία ἐν γένει τῆς Νήσου εἰς πολλὰ ἀνήλθε λιρῶν ἑκατομύρια!

Ὡ πόσον πλὴν αἱ βουλαὶ τοῦ Ὑψίστου εἰσὶν ἀληθῶς ἀνεξερεύνητοι! Ἡ καταστροφὴ τῶν ἐλαιῶνων οὕτῃ αἰτία ἀφ' ἑτέρου ἐγένετο, ὅπως ἀναπτυχθῇ τὸ σπαργανῶδες μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐμπορίου τῆς Νήσου· διότι τῶν κατοίκων πολλοὶ τῶν προτέρων τοῦ καρποῦ τούτου προσόδων ἐξαίφνης στερηθέντες, ἠναγκάσθησαν ἐκόντες ἄκοντες νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὰ τοῦ ἐμπορίου, ὅπερ καὶ τοὺς ἄδρας, ὡς γνωστὸν, εὐτυχεῖ καὶ τὰς κοινῶνας ζωηροτέρας καθίστησιν· ἐντεύθεν δὲ καὶ οἱ εἰς τὰ διάφορα ἡδὴ μέρη ἐμπορικοὶ τῶν Λεσθίων οἶκοι, ὡς καὶ ἡ ἐν τῇ Νήσῳ ὑπάρχουσα ἐμπορικὴ ἀνάπτυξις· ἐνῶ τὰ ἐλαιόδενδρα περὶ τὰς ρίζας αὐτῶν μετὰ τινα καιρὸν καὶ αὖθις ἀνα-

βλαστήσαντο, εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν πρὸ πολλοῦ περιηλθὼν κατάστασιν.

Ἡ δὲ τοῦ σεισμοῦ φρικωδεστάτη καταστροφὴ ἤρξατο τὴν 23ην Φεβρουαρίου, ὡραν 6ην μ. μ. τοῦ 1867. Οὐδεμία ὑπόγειος βοή, οὐδὲ κρότος προηγγίθη αὐτῆς· μόον ὁ ἀπρῆτο κατὰ τι βαρῆς· περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐκλονίσθη ἡ γῆ σφοδρότατα· ὅσοι εὐρέθησαν εἰς τὰς ὁδοὺς ἐρρίφθησαν βιαίως κατὰ γῆς. Αἱ ὄροφοι καὶ τὰ ἐξώματα τῶν οἰκιῶν διερρίχθησαν, καὶ μετ' ὀλίγον κατέπεστον καὶ αὐταὶ οἱ οἰκίαι· ὀλίγοι ἀνθρώποι ἐλαβον καιρὸν νὰ σωθῶσιν· οἱ δὲ διασωθέντες παρευρέθησαν τότε εἰς θέαμα τοῦ ὁποίου ἡ φρικαλέα αἰσθησις οὐδέποτε θέλει ἐξαλειφθῆ ἐκ τῆς μνήμης αὐτῶν. Ἐπὶ ὧρας ὀλοκλήρους εἶδον τὴν γῆν ἅπασαν σειομένην μετὰ τιναγμῶν ἐπαγόντων σκοτοδινίαισι, ἐπειτα κρότους φοβερούς, συγκρούσεις φρικαλέας, καὶ τέλος ἀναβάσεις καὶ καταβάσεις τοῦ ἐδάφους, αἵτινες οὐδὲν σχεδὸν ἄφησαν ὄρθιον. Ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐπανήρχοντο οἱ σεισμοὶ ἐπὶ μῆνας σχεδὸν οὐκ ἴσκι.

Ἐν τῇ πόλει τῆς Μιτυλήνης αἱ πλείους σχεδὸν οἰκίαι κατεστράφησαν· οἱ ἐπιζήσαντες αὐτόθι κατεγίνοντο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας νὰ εὐρωσιν ὑπὸ τὰ ἐρείπια ἢ συγγενῇ ἢ φίλον ἀφανσθέντα (α). Δυστυχῶς ὁμοῦ οἱ ἀνευρισκόμενοι ἦσαν νεκροὶ φρικαλέως ἠκρωτηριασμένοι, ἢ σώματα καιρίως τετραυματισμένα· εἰς τὰ χωρία ἢ συμφορὰ ἦν ἐπίσης μεγίστη· Αἱ μεγάλαί τῆς Νήσου Κομοπόλεις Καλλιῶν, Ἁγία Παρασκευῆ, Πέτρα, Μόλυθος, κλπ. ἀπὸ κοινοῦ κατέρρευσαν. Ὁ Κολομησάδος γενικῶς ἐξηρανίσθη. Ὁ ἀριθμὸς τῶν θυμάτων ἐν Μιτυ-

(α) Τραγικωτάτην λίαν παριστώσι τὴν θέσιν τοῦ ἀξιοτίμου Κυρ. Παναγ. Βασιλείου τότε, δεξ. τὰ δύο ἄρρενα ἀγαπητὰ αὐτοῦ τέκνα διὰ μιᾶς ἀπολέσας, φρενήρης ὁ τάλας ἔνθεν κακείθεν περιήρχετο, γράζων ἐπὶ ματαίῳ αὐτά.

λήνη καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν Νήτων Μέρει ὑπολογίζεται τῶν μὲν πληγωμένων εἰς 600, τῶν δὲ φορευθέντων εἰς οὐχὶ ὀλιγωτέρους τῶν 500.

Ἄμα ἠκούσθη ἡ λυπηρὰ εἰδήσις τοῦ δυστυχήματος πρῶτον ἔσπευεν εἰς τὴν Νῆτον τὸ Γαλλικὸν ἀτμόπλοιον «Προμηθεύς» κατόπιν ἐβησε μετὰ τῶν ἀναγκαίων βοηθημάτων ἡ Πρωσικὴ κανονοφόρος «Ἀστραπὴ», ἥτις τὴν αὖριον ἀνεχώρησε φέρουσα εἰς Σμύρνην ὅτους ἠδύνατο ἐπιβάτας.

Αἱ ἐκ τοῦ φρικώδους καὶ καταστρεπτικωτάτου τούτου σεισμοῦ ἐπελθούσαι τῇ Λέσβῳ καταστροφαὶ τοὺς πάντας, εἶναι ἀληθεῖς, συνεκίνησαν ὅθεν ἀμέσως συνέδρευται συνεισφοραὶ πανταχόθεν Κυθωνιῖς, Περγαμηεῖς, Μοσχονηριώται, Σμυρναῖοι, Κωνσταντινουπολιταὶ κλπ. γενναίως ἐπέμψαν βοηθείας ἀνακουφίσασας προσκαίρων τὴν δεινὴν καὶ ἀθλίαν τῆς Νήσου κατάστασιν ὁ τότε ἐν Μιτυλήνῃ ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος Κ. Ι. Παπακωστόπουλος, συγκινηθεὶς μεγάλως ἐκ τῆς ἐπελθούσης συμφορᾶς ἐτηλεγράφηται ἀμέσως εἰς τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν, ἥτις ἔσπευτε δι' ἐκτάκτου ἀτμοπλοίου «ἡ Σαλαμηνία» νὰ στείλῃ ὑπὲρ τοῦ χιλίου σάκκου ἀλεύρου διανεμηθέντας πρὸς τοὺς παθόντας τῆς Μιτυλήνης καὶ τῶν πέριξ χωρίων. Ἡ δὲ σεβαστὴ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις, ἅμα μαθούσα τὸ συμβάν, ἔσπευτε νὰ πέμψῃ δι' ἐκτάκτων ἀτμοπλοίων ἅπαντα τὰ χρειώδη ἐν ἀφθονίᾳ. Καὶ ἡ Α. Μ. δὲ ὁ τρισεβαστος ἡμῶν Ἀναξ ἐν τῇ πατρικῇ αὐτοῦ μερίμνῃ ὑπὲρ τῶν παθόντων, ἠρώδεσθε νὰ πέμψῃ τὸν ἀρχιεπίτρον Αὐτοῦ Μάρκον Παῦλ, ὅστις ἀκάματον ἀληθῶς κατέβαλε δραστηριότητα πρὸς περιθάλψιν τῶν παθόντων.

ΠΕΡΙΚΟΠΗ

ΕΚ ΣΠΟΥΔΑΙΑΣ ΤΙΝΟΣ ΠΕΡΙ ΛΕΣΒΟΥ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

γραφείσας ἀμέσως μετὰ τὸν σεισμόν τοῦ 1867.

Ἡ Λέσβος ἥτις παρέχει τῷ φιλολόγῳ ἄφθονον ὕλην διὰ τοὺς πολλοὺς αὐτῆς συγγραφεῖς τῆς παλαιᾶς καὶ νεωτέρας φιλοσοφίας, ἥτις τέρπει συνάμα καὶ λυπεῖ τὸν ἱστορικὸν διὰ τὸ ποικίλον τῆς ἱστορίας τῆς, ἥτις ἐγένετο τὸ ἔρμαιον τῶν αἰσχροκερδῶν ἕνεκα τοῦ φυσικοῦ αὐτῆς πλοῦτου, παρέχει ἐπίσης τοῖς φυσικοῖς ἱστορικοῖς καὶ ἱατροῖς πολλὰ ἄξια παρατηρήσεως καὶ ἐξετάσεως, διὰ τὸ θερπὸν αὐτῆς κλίμα καὶ διὰ τὰ πολλὰ καὶ ἀφθονα θερμὰ ὕδατα, ἐξ ὧν ἄλλα μὲν παρημέληται, ἄλλα δὲ εἰς ἱαματικὴν χρῆσιν ἐφημέροθησαν καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους ὡς τὰ τῆς Πύρρας, Ἐλαιαφόρου κλπ., καλῶς καὶ τὴν σήμερον, ὡς τὰ τῆς Θερμῆς, Λεσβορίας, Γέρας, Μολύβου κλπ.

Τὰ ὕδατα τούτα βέοντα ἐκ διαφόρων στομάτων ἢ ὀπῶν κρατηροειδῶν, πλησίον καὶ μακρὰν τοῦ αἰγιαλοῦ εὐρυσκομένων, ἀποδεικνύσι τὴν πλουτωτικὴν δύναμιν ἥτις πολλάκις ἔτεισεν, ἐκλόνησε καὶ διέσπρηξε τὸ ἔδαφος αὐτῆς, καὶ κατὰ τὸν Στράβωνα ἐχώρισεν ἀπὸ τὴν ἀπέναντι μεγάλην Ξηράν.

Οὐχὶ ἔλαττον τῶν θερμῶν πηγῶν παριστάει καὶ ἡ ἡφαιστιογενὴς κατάστασις πολλῶν λόφων, κοιλάδων, καὶ ἰσῶς ὀρέων τῆς νήσου, τὴν καὶ βεβοίαν ἐκρηξεν ἡφαιστίου κρατήρος ἢ καὶ κρατήρων. Ἡ πρὸ 2100 περίπου ἐτῶν καταστροφήτα πόλις Ἀρίσθη, ἢν Παλαιόκαστρον, κειμένη εἰς τὸν μυχὸν τῆς πεδιάδος Καλλονῆς καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἴσσης, ἢ κατὰ μέρος καταστραφεῖσα καὶ καταποντισθεῖσα Πύρρα, παριστάνουσιν ἡμῖν ἤδη ὅτι ἤθελε τοῖς μεταγενεστέ-

ροισ παριστάνειν μετὰ 2000 ἔτη ἡ Μιτυλήνη, Ἀχυρῶν, Κολομηθάδος καὶ Ἀφάλων μὴ ἀνδρυνθρόμεναι· καὶ τέλος ἡ ἐξαφάνιαι τῆς ἱερᾶς πόλεως Ἀγαμήθης, καὶ ἡ καταβύθις τῆς νήσου Ἀντίσσης τραπῶς ἀποδεικνύειν ὅτι ἡ Λέσθος ὑπέστη μέγαν καταστροφᾶς τῆς παρούσης, ἣτις ἐστὶν ὁμοία σχεδὸν ταῖς πρὸ 112 καὶ 320 ἐτῶν γενομέναις ὑπὸ σεισμοῦ.

Ὅλα λοιπὸν ταῦτα καὶ οἱ ἀλλεπάλληλοι σεισμοὶ βεβαιῶσιν ὅτι τὸ ἤφαιστον πῦρ ὑπάρχει ἀκμοῖον ὑπὸ τὴν νήσον. Ζητητέον δὲ ποῦ ἀκριβῶς ἢ ὡς ἔγγιστα ὑπάρχει τὸ κέντρον ἢ ἡ ἐστία τοῦ κεκρυμμένου ἤφαιστίου, ποῦ κυρίως διαδραμαματίζεται, ἂν ὁ ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ἠλεκτρισμός δι' ὅπως τινος ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸ πρὸ τοσούτων ἐτῶν ἤρμευον ἤφαιστον πῦρ ἢ αὐτὴ ἡ λεγομένη πλουτωνικὴ δύναμις τῶν καυστικῶν ὑλῶν καὶ μετάλλων, καὶ αἱ τοῦ λοιποῦ ἐξωμεν ταχέως ἢ βραδέως ὁμοίους τοῦτου σεισμούς ἢ καὶ κρατῆρα τινί. Τοῦτο ἐστὶν ἴδιον ἄλλου ἀνδρός ἐπιστήματος· τὸ ἐφ' ἡμῖν λίαν ὀσολον ἐστί.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

ΟΙ ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝῃ.

- Ἡ Α. Μ. ὁ πρ. Ἀλεξανδρεῖας Κ. Κ. Καλλίνικος Σώμ. 40
 Ἡ Α. Σ. ὁ ἄγ. Μιτυλήνης Κ. Κ. Μεθόδιος » 40
 Ὁ τοῦ Σ. ἄγ. Μιτυλήνης ἐπίτροπος Ἀρχ. Παρθένιος » 1
 Οἱ ΚΚ. Δ. Βερναρδάκης, Χ. Λαίλιος, Γ. Ἀριστείδης, Δ. Σταυρίδης, Ἰ. Παυλίδης, Κ. Βουρνάζος, Ἀπόστολος Λουκά, Ζ. Δ. Χ. Ἀλατζᾶ, Π. Ζιρπίνης, Β. Μ. Μπῆνος, Μιχ. Παπάγγιλος, Β. Π. Κούμπας 4, Ι. Σβίλεριτζ, Cesar G. Pinto 2, Π. Σιφναῖος, Δ. Ταταλιᾶς, Ἄθ. Σημανδρίης, Κ. Α. Κανδαρτζῆς, Π. Μητρέλιας, Γ. Μανουήλ, Λουκάς Α. Λουκά, Δ. Θεοδωρίδης ἰατρός 3, Δ. Ψακῆς, Εὐ. Βασιλείου, Ζ. Ἰωακήμεογλου, Ἐμ. Τζανέλης, Δ. Κατζάνης, Θ. Μαρίνου, Β. Δοκάκη, Β. Α. Κονδουνῆ, Γ. Μαμουλῆς, Θ. Φωτιάδης, Δ. Καψιμάλης, Δ. Βογιάτζῆς, Χ. Χ. Γιαννάκης, Ἀποστ. Μπαπούρης, Μιχ. Εὐστρατίου, Φωτ. Ν. Καμβούρης, Α. Α. Πασιούρας, Ι. Π. Μυρογιάννης, Α. Ἐβδομαδόπουλος, Γ. Ε. Κωστομύρης, Γ. Κωστομυριάδης, Στρ. Σαρεῖ Γιάννη, Δ. Δουκάκης, Ἐμ. Εὐστρατίου, Ἄντων. Κοκκῶνης, Παναγ. Μιχαηλίδης, Α. Βασιλειάδης Γ. Τιργιακίδης, Α. Μ. Μπαπούρης, Μαρῖνος Καμπούρης, Παναγ. Γρημάνης, Κ. Σαράφης, Δ. Παλαιολόγου, Μ. Α. Κούμπας, Μ. Φωτίου, Σ. Φ. Σιμωνίδης, Ἄντ. Μ. Μουζάλας, Μιχ. Εὐστρατίου, Μιχ. Χριστοδουλίδης, Γεώργιος Σταματίου, Β. Σιτζάνης, Ι. Ζαννίδης, Ἡλίας Γ. Λιζδέλης, Ἀδελφοὶ Γ. Φωτίου, Ἀδελφοὶ Κ. Χ. Ἡλία, Ἀδελφοὶ Ν. Γιαννίλη, Παναγ. Ταχτατζῆς, Ἀρισ. Χαμ-

χούμης, Ι. Ν. Ταλέκου, Α. Β. Μουζάλας, Ἰγνατίος Θεοδοσιάδης, Α. Δ. Κουτρούπης, Γιαννίκος Β. Βοχλῆ, Δ. Π. Καμπᾶς, Ν. Π. Μυρογιάννης, Ἀντ. Χλημητζίνας, Παναγῆς Χ. Ἀποστολέλη, Μ. Φ. Ράλλη, Β. Τουλιᾶτος, Σ. Χ. Ἀνδρέα 2, Ν. Καλογρίδης, Εὐφ. Χριστοδούλου, Θ. Δουβαλετέλης, Θ. Κ. Φινάλης, Μ. Χρυσόπουλος, Χαρίλαος Πασιούρας, Ἅγιλ. Χ. Μαλιάκα, Μ. Χ. Κουτρῆς, Γ. Γρηγοριάδης, Θεοφάνης Πέτρου, Ἰσιδώρος Σακελαρίου, Κ. Μιχαηλίδης, Σ. Δ. Κουτρούπης, Σ. Ἰγγλιζέλης, Πλάτων Μαυρικίδης, Δ. Γ. Γρημάνης, Γ. Χ. Ἐμμανουήλ, Γ. Πρῆμος κλητῆρ τοῦ Ἑλλ. Προξενείου, Φ. Σιμωνίδης, Α. Κ. Ἀδαλῆς Ι. Κυριακίδης, Εὐστρ. Ἐλευθερίου, Ἄριστ. Ἀνδρεάδης, Δ. Κατσακούλης, Π. Καγγάνης, Κ. Βελησάμιος, Π. Πελεκάνος, Π. Καρακούσης, Γιαννίκος Μακαρονᾶς, Π. Χ. Μαλιάκα 2, Π. Γ. Σκαμπαβίας.

Αἰ ἄξιότιμοι Κυρίαι.

Μυρσίνη Καρα, Μαρή Π. Σκαμπαβία, Μελπ. Καρακούση, Ἄφροδ. Κουσομύρη.

ΟΙ ΕΝ ΚΑΛΛΟΝΗ.

Ὁ Σεβ. ἄγ. Μηθύμνης Κ. Κ. Παῖσιος Σώμ. 20.
Ὁ τοῦ ἁγ. Μηθύμνης Πρωτοσύγ. Κ. Γαβριήλ, Σταυρός Ἰατρὸς, Σ. Χ. Ράλλης, Ἀριεῖδης Ἀντωνιάδης, Ἀντώνιος Ι. Βαλταζήκος.

ΟΙ ΕΝ ΜΟΑΥΒΩ.

Ιω. Κράλης 3, Δ. Σταυρίδης 2, Ἀριστείδης Κυριακοῦ, Σ. Δοκάκης Ἰατρὸς, Κομνηνὸς Κράλης, Μιχ. Τζάνου.

ΟΙ ΕΝ ΠΕΤΡΑ.

Παναγ. Ἐλευθερίου, Γεώρ. Χ. Νικολάου, Ι. Δούκογλους, Ἰγνατίος Χ. Γιαννῆ.

ΟΙ ΕΝ ΒΑΤΟΥΣΠΙ.

Γ. Γῶγος Ἰατρὸς 10, Ι. Κοροβήνης 5, Α. Ἰωακείμ 2, Παυλῆς Μαρζέλος 2, Ιω. Α. Παπᾶ 2, Ἀντώνιος Ν. Καναρέλης, Γ. Ἀζτέρης, Γ. Γαβριλίδης ἱερεὺς 2, Ιω. Ἐμ. Μαρζέλου 2, Μ. Γ. Ἰατρόπουλος 2, Ν. Μιχαήλ 2, Χαραλ. Σαραντίδης, Ἰγνάτ.

Παπαδόπουλος, Γ. Πανάγου, Γ. Δημητρίου, Μ. Κ. Πητζάνης, Ἀντωνάκης Σταυρῆ, Βασίλειος Νικολάου 2, Κ. Γεωργιάδης, Ἰάκωβος Ἀνασσειάδης 3, Ἀντώνιος Λουλοδόπουλος 2, Χρῆστος Πέτρου, Ἐμ. Α. Πλάκα, Π. Χριστοδούλου, Μιχ. Θεολόγου.

Αἰ ἄξιότιμοι Κυρίαι.

Δεσποινῶ Ἐμ. Τάξη 2, Δεσποινῶ Ι. Προκοπιάδου 2, Δόμνη Μ. Ζαφουριάδου 2, Ἐλέγκω Γ. Ἀζτέρη, Καλυψὼ Γ. Χιωτοπούλου.

ΟΙ ΕΝ ΤΕΑΩΝΙΟΙΣ.

Νικολάκης Ἀντωνίου 2, Ἰω. Φωτιάδης, Χ. Ραλλίδης, Β. Θεοδώρου, Ι. Χ. Νικολάου, Νικόλ. Καρποζέλης, Θεολογ. Ραλλίδης, Θεοφιλ. Ραλλίδης, Ιω. Ραλλίδης, Περικλῆς Σαραντίδης διδάσκαλος, Γρηγόριος Ἱεροδιάκονος, Θ. Ἀποστόλου, Εὐαγγελινὸς Γ. Μωραΐτης, Δοκάκης Δαθερνάρης, Ἀλέξανδρος Χ. Ἐμμανουήλ, Ιω. Θεοδοσίου, Ἀρτέμης Φωτίου, Ἀντώνιος Μπήγου, Νικόλαος Κωνσταντίου.

Αἰ ἄξιότιμοι Κυρίαι.

Ἄθηνᾶ Πέτρου, Αἰκατερίνη Ράλλη, Παναγιστοῦδα Χ. Ραλλίδου, Ἀμεριστοῦδα Χ. Ἀντωνῆ, Καταξενούλα Ι. Φωτιάδου, Χρυσάνθη Ἰωσήφ, Ἐλένη Γιαννίκου.

ΟΙ ΕΝ ΕΡΕΣΣΩ.

Ἄγιλλεὺς Ι. Κούκκου 3, Γαληνὸς Ἐμ. Κούκκου 2, Ἀριστείδης Ἐμ. Κούκκου, Ἀντώνιος Ν. Πασαδέλης 2, Δ. Θ. Τζανετίδης, Ι. Βαλάκος Γερμανὸς ἱερεὺς, Βασίλ. Ι. Ζωγράφος, Συμεὼν Ξενέλης, Μιχ. Σ. Τζανέτου.

ΟΙ ΕΝ ΠΑΡΑΚΟΙΛΟΙΣ.

Γεώργιος Εὐαγγελίδης 2, Π. Ἰατρόπουλος 2, Α. Ἰατρόπουλος, Νικόλαος Σταματιᾶδης, Εὐαγγ. Χ. Δημητρίου, Μιχαλῆς Γρηγορίου, Ἐμ. Π. Βεργῆ, Βασίλειος Παναγιώτου, Μιχαλῆς Χ. Σάββα.

ΟΙ ΕΝ ΑΓΡΑ.

Κλεάνθης Ἀποστολίδης, Λουκᾶς Μ. Σαχτούρης, Χαράλαμ-4.

πος Γαζιτζής, Ἀριστείδης Γαβριήλ, Ι. Γαβριήλ Ξενοφών, Σπύρου, Χαράλαμπος Εὐαγγέλης, Ἀντώνιος Σ. Κατζαπής, Χ. Ιω. Ἐπίτροπος, Παπᾶ Νικόλαος, Νικόλαος Τζακρέλος, Σταύρος Μανδύλης, Βασίλειος Ἀχλαδέλης.

ΟΙ ΕΝ ΤΖΟΚΑΛΟΧΩΡΙΩ.

Χ. Καρατζήδης 2, Δημοσθένης Χ. Καρατζήδης, Δ. Καραμήτρος, Χ. Ἡλίας Γεωργίου, Ἡλίας Παπᾶ Μιχαήλ, Ἀνέστης Θεοδοσίου.

ΟΙ ΕΝ ΦΥΛΙΑ.

Γ. Σ. Καραγιαννόπουλος, Ἀντ. Γεωργιάδης, Σταύρος Δανιηλόφ, Παπᾶ Ἰωάννης Βατούσιος, Χρυσόστ. Ἱεροδιάκονος, Γρ. Κοπαράκκης, Δούκας Κωνσταντίνου, Χρ. Σ. Ἀναγνωστόπουλος, Δ. Εὐστ. Διδαδόπουλος.

ΟΙ ΕΝ ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ.

Κ. Υάκινθος, Χρ. Γ. Βαφειάδης, Γ. Πλάτων, Σ. Γ. Κουσός, Γ. Νικολαΐδης.

ΟΙ ΕΝ ΦΤΕΡΟΥΝΤΑ.

Εὐαγγελ. Παππαδόπουλος διδάσκαλος, Γ. Γιαυρής, Παπᾶ Σιδέρης Χίος.

ΟΙ ΕΝ ΧΥΔΕΙΡΟΙΣ.

Βασίλειος Φωτιάδης, Παπᾶ Ἀπόστολος, Παναγιώτης Γεωργίου, Παναγιώτης Χ. διδάσκαλος, Περικλῆς Μιχαλάκη, Ἰωάννης Ἀντωνίου.

ΟΙ ΕΝ ΑΝΕΜΩΤΙΑ.

Χ. Γεώργιος Χ. Εὐστρατίου, Χ. Ἰγνάτιος Χ. Εὐστρατίου, Παναγ. Μιχαήλ, Χρ. Χ. Γεωργίου, Σ. Μαλιόγλους διδάσκαλος.

Οἱ μαθηταί.

Γεώργιος Δημητρίου, Παναγ. Ντέλιου, Εὐστράτιος Παρασκευᾶ, Δημήτριος Γεωργίου.

ΟΙ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΔΕΣ ΛΕΣΒΙΟΙ.

Ἰωάννης Β. Τάξης 30, Ἀπόστολος Γ. Βαφειάδης ἱατρός 10,

Θρασύβουλος Γιάννης 20, Βασίλειος Γ. Τάξης 20, Γ. Κάμπερ 2, Ι. Καβιάδης ἱατρός 2, Ὁδ. Ἰάλεμος 2, Π. Γώγος 2, Ἄβρ. Μαλιάκας 2, Ἡλίας Μαλιάκας 2, Ν. Γ. Ἀγοραστός 2, Γ. Γ. Καψαλίδης 10, Γ. Κορκορής 2, Π. Α. Λαμνής 2, Γ. Γρημαίνης 2, Ζ. Παλαιολόγου 5, Ἐμ. Ι. Μαλίκου 5, Ἰωάννης Προκοπιάδης 5, Κωσῆς Σρατόπουλος 5, Μιχ. Α. Πλάκας 2, Μιχ. Παυλίδης 2, Γρ. Μ. Χανίδης 2, Δημ. Λουκίδης 2, Γεώρ. Οἰκονομίδης 2, Π. Οἰκονομίδης 2, Κ. Μ. Χιοτόπουλος 2, Παναγ. Χ. Πέτρου 2, Μιχ. Γ. Ζαφειριάδης 2, Ἐμμανουήλ Χαβαράνης 2, Χαράλαμπος Μεταξάς 2, Ἰγνάτιος Δ. Στρατέλης 2, Δημήτριος Δοκάκη 2, Μιχαήλ Πήπας 2, Παῦλος Ἀργαλίδης 2, Παῦλος Γεωργίου 2, Πανάγος Εὐαγγελινοῦ 1, Στρατῆς Μαλαθρόνης 2, Γρηγ. Καμπέρ 1, Ἀνδρέας Καρποζέλης 1, Μιλτ. Μ. Χιοτόπουλος 2, Μαλῆς Δημ. Παπουτζή 1, Χαράλαμπος Κ. Κατζόνης, Βασίλειος Ῥιτανέλης, Π. Α. Ῥιτανέλης, Λουκῆς Ζαφειρίου, Πανάγος Χ. Ἰωάννου 2, Π. Γ. Ἀζτέρης 1 Μιχ. Ν. Πασιάκος, Ἄλ. Δ. Παπαδόπουλος, Δ. Κάπας, Ἰγνάτιος Γ. Κατζονίδης, Θεμιστοκλῆς Στρατόπουλος, Ἰγνάτιος Στρατόπουλος, Εὐαγγελινός Δ. Παπουτζή, Β. Ι. Ψώμος, Ι. Μανολέλης, Χ. Γ. Καπᾶς, Δοκ. Ματζέλου, Στυλιανός Γ. Κατζονίδη, Παχαράκης Μιχαήλ, Μημέκος Γρ. Ἰατρόπουλος, Ἰωάννης Ἐμ. Βογιζούκος, Ἰωάννης Ἐμ. Πιτζόνης, Ἰωάννης Ἀντ. Πιτζόνης, Χαράλαμπος Ντεληολάνης, Δ. Ι. Κήβρας, Μαΐστρος Ν. Χρηστοπίδης, Ἰωάννης Βαγιού, Λουκῆς Ζαφειρίδης, Μαλῆς Σπύρου Ζανέτου, Ἀντώνιος Μ. Ζανέτος, Π. Παλαιολόγος, Ἀριστείδης Στεργέλης, Γεώργιος Ῥοσόπουλος, Ἡλίας Χ. Κρασᾶ, Νικόλαος Χ. Κρασᾶ, Γεώργιος Σκαρκοστινός, Εὐστράτιος Κωνσταντίνου, Ἀριστείδης Χαβαράνης, Γεώργιος Λουκίδης, Σωκράτης Ἀνδρέα, Α. Κ. Ἀράπογλους, Γ. Ζάννου Κουκουρῆς, Εὐάνθια Ζ. Κουκουρῆ, Ι. Α. Ἀλεξάνδρου, Ι. Α. Πραϊδης, Τιμολέων Γ. Πάππης 2, Κ. Π. Ἐμμανουήλ, Ἀναστάσιος Νικολάου, Στέφανος Λογαριδης, Βασίλ. Χαρασιός, Μηνᾶς Γ. Ἀσκήης, Μιχ. Α. Βαρδῆ, Μ. Νικολαΐδης Χωλιού, Δημήτριος Φραντζή, Ζαννέτος Θεοχαρίδης, Γεώργιος Ράλλης, Θεοδοσίου Σόπα, Βασίλειος Γ. Κάλφα, Γεώρ-

γιος Ν. Χαδαράνης, Ἐμμανουὴλ Ι. Κόβρα, Ἰωάν. Ἐμμανουήλ, Μιχ. Θεοφράστου Ζαννέτου, Ἀντώνιος Χ. Σταυρῆ, Θεμιστοκλ. Χ. Σταυρῆ, Νικόλαος Ἰωάννου, Νικόλαος Ἰατρόπουλος, Ἰω. Βαγιῶ, Δ. Α. Ταβερνάρης 2, Νικόλαος Νυτελῆ Ὀλάνη, Βασίλειος Καλωνιατέλης, Μανόλης Εὐστρατίου, Γεώρ. Ι. Πλωμαρίτης, Δημήτριος Καραγεωργῆ, Γεώργιος Α. Δαφνολέλης.

Ὁ Σ. ἀγ. Νισσάκης Κ. Κ. Ἰγνάτιος Δεσβίος Σώμ. 40.

ΟΙ ΑΥΤΟΘΙ ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΙ ΞΕΝΟΙ.

Μ. Ν. Θαλασσινός, Χίος, Κωνσταντίνος Λοῖζου, Γεώργιος Ἠλίας Κρῆς, Ἀχιλλεὺς Στεφάνου ἐκ Βώλου, Λουρεντζός Γ. Κουμαριανός ἐξ Ἀνδρου, Β. Ἀλεξιάδης ἐκ Χάσκιοι, Γ. Κ. Μωυσιάδης.

ΟΙ ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ.

Ἰωσήφ Φωτιάδης 40, Γρηγόριος Βασιλακάκης 5, Μιχ. Χ. Δούκα 5, Ἰωσήφ Οἰκονομίδης 5, Ι. Εὐστρατιάδης 5, Δ. Γ. Βασιλακάκης 3, Δ. Γ. Βρυγιούκας 5, Γ. Κοροβήνης 5, Μιχ. Σαρντιώτης 5, Θθ. Φωτιάδης 5, Χρυσόστ. Παυλίδης 5, Γ. Μαλαμπας 2, Ἰω. Γαλιούρης 1, Γ. Νικολάου Γεωματίζης, Δ. Ν. Χρυσόφρα, Ἀν. Κασμάτης, Σοφοκλῆς Μαλίδης, Νικολ. Δανιὴλ, Πέτρος Μισρλίδης, Εὐστρ. Ἐλευθεριάδης, Π. Γ. Πλάτων, Ἀλεξ. Ἀνδρῆς Κοκκίνης, Πέτρος Δεσπότης, Ἀλεξ. Κοκκοαριδῆς, Ζαχ. Βιργιλιάκης, Ἀντ. Βαρέας, Μιχ. Τζιγριδῆς, Ἰω. Μείμαρτζης, Ἐμ. Παπαδόπουλος 3, Ἰωάννης Καλαμάδοπουλος Βατοῦσας 5, Κ. Βαρβέρογλου, Μ. Γαβριηλίδης, Ι. Δ. Τζιρονίκος, Χ. Μακρόπουλος, Ἰω. Κυριακίδης, Μ. Κωννήτος, Γ. Δημητρίου, Κ. Κυπριάδης, Γεώργιος Φιλούκατζης, Ι. Σ. Ἀθανασιάδης, Π. Α. Σουριώτης, Γ. Ι. Π., Γεώργιος Παντόπουλος, Ι. Ἰωαννίδης, Δ. Κωνσταντίνου, Μ. Ἀντωνίου, Δ. Βαρδαζόγλου, Λεωνίδας Παπαδόπουλος, Η. Ψάλτης, Θεόδωρος Γ. Ψάλτης, Γεώργιος Π. Κωννίκης, Χρῆστος Δημητριάδης, Ἀριστείδης Ἀλεξίου, Νικόλαος Δημητριάδης, Ἀλέξανδρος Σπυρόπουλος, Δημήτριος Ζαφειράδης, Ἀνδρέας Γεωργιάδης, Δημ. Χ. Δούκα, Γ. Ε. Λουκῆλης, Νικόλαος Χ. Ἰωάννου, Γρηγόριος Ἀναγνωστόπουλος,

Ἀναγνωστῆς Ἀντωνίου, Παναγιώτης Χ. Ἰωάννου, Χρῆστος Ζαφειρίου, Γρηγόρ. Δημητρίου, Ι. Νικολάου.

ΟΙ ΕΝ ΜΑΓΝΗΣΙᾳ.

Χ. Δημήτριος Χ. Γαβριήλ, Παπᾶ Γαβριήλ πρωτοψάλτης, Δημήτριος Ψάλτης, Ἀντ. Π. Σταυρινῶ, Ἠλίας Ἀντωνίου, Χρῆστος Κράλη, Εὐάγγελος Βενάρδος, Χρῆστος Παπαδόπουλος, Γεώργιος Ταβερνάρης, Ἀντ. Ἰω. Παπάζογλου, Δ. Ἰω. Παπάζογλου, Ἰγ. Ἰω. Παπάζογλου, Παῦλος Γαβριήλ, Γεώρ. Σοβατζόγλου, Ἰγνάτιος Κερεσσετζής, Εὐάγγελινός Σαρόγλου, Νικόλαος Σαριγιάννης, Κυριάκος Σοφταδόπουλος, Ἐμ. Σοφταδόπουλος, Κωστ. Ἐμ. Κερεσσετζῆς, Γρηγόριος Καραγιάννης, Θεόδωρος Μ. Κερεσσετζῆς, Β. Θ. Πενράς, Νικολ. Φωτιάδης, Δαμιανός Κερεσσετζῆς, Ἀντώνιος Πεζός, Γεώργιος Σ. Βακάλης, Νικόλ. Δ. Μυλωνάς, Μιχ. Η. Μιτυληναῖος, Κωστ. Α. Ταβερνάρης, Εὐστρ. Κιλιθιδίτης, Ἠλ. Σαραπελίτης, Ἀθανάσιος Χ. Γεωργίου, Γρηγ. Ν. Καπουρέλης, Νικόλαος Ζαχαροπλάστης, Ι. Μ. Παπαδέλης, Γεώργιος Γιαγτζῆς, Ἀργ. Καραποστολίδης, Σταῦρος Λουκά, Δημ. Χ. Παρασκευᾶ, Ἠλίας Σοβατζῆς, Δημ. Καραμανολῆς, Ἰω. Χριστόφρα.

ΟΙ ΕΝ ΚΑΣΑΜΠᾳ.

Α. Λεοντίδης, Μουράτιος Σωτηρίου, Ι. Βράσκος, Α. Δ. Σουλιανός, Χαρ. Εὐστρατίου, Ἰω. Πολίτης, Φιλ. Χαραλάμπους, Εὐστρ. Ξενοδόχος, Σταμάτιος Τυπάλδος, Στυλ. Κουλελόγλου, Δημ. Ζαφειρίδης, Ἰω. Κουρεὺς, Μιχ. Λουτζόγλου, Γ. Δρανίτσας, Ἠλ. Ἀντωνίου, Κωνστ. Σαράτζης, Ι. Γ. Τζανετάνης, Ἐμ. Ἀθανασίου, Ο. Προδρομίδης, Α. Συμεωνίδης, Γ. Διαμαντόπουλος, Ν. Παναγιωτιάδης, Ν. Ἀναγνωστόπουλος, Παναγῆς Σταυρόπουλος, Κωστῆς Ἰωάννου, Μιχ. Σταύρου, Μουράτιος Διαμαντόπουλος, Χ. Ἰορδάνης.

ΟΙ ΕΝ ΑΔΡΑΜΗΤΕΙῳ.

Γ. Μ. Κέπετζη, Εὐστρατ. Καρατάσος, Ν. Σ. Σαλαδέλης, Ἠ. Παρπαγιάννης, Κλεάνθης Καμητζός, Σταῦρος Ν. Σιδηριώτης, Γεώργιος Σαράντου, Βασίλειος Περιδης, Εὐάγγελος Πατζό-

πουλος, Γεώργιος Κασικάλης, Κ. Καρά 'Ελευθερίου, Ε. Σαρῆ
Μαλλῆ, Π. Κ. Μειμάρ, Πανταζῆς Σάββας, 'Ιω. Δημητρίου, Γεώργ.
'Αταλίδης, Γεωργ. Σεβαδόπουλος, 'Αθαν. Δαδιώτης, 'Αριστ.
'Ιατροῦ, 'Ελευθ. Μουριλέλης, Νικόλ. Δ. Χιοτέλης, Κυριάκος
Καπῆ Μαλλῆ, Δημήτριος Παρῆ, Κωνσταντῖνος Φραγγούλης, Εὐ-
στράτιος Σπύρου, 'Ιω. Παπαδόπουλος, Κωνστ. Δημητριάδης,
Λανιῆλ Δ. Παπᾶς Θεόφιλος 'Αθανασίου, Στυλιανὸς Χαβιαρίδης.

ΟΙ ΕΝ ΝΕΑΙΣ ΦΩΚΑΙΣ.

Συμεὼν Οἰκονομίδης, Κωνστ. Π. Μικαρίου, Εὐστρατ. Δημη-
τρίου, 'Ιω. 'Αθνασίου, 'Ιω. Σταματίου, Γρηγορ. 'Ιωαννίδης,
Θεοδόσιος Βαγιῶ, 'Αντώνιος 'Εμμανουῆλ, Δημ. Νικολῆς, Θεό-
δωρος 'Αναστασίου, 'Ανδρέας Νικολάου.

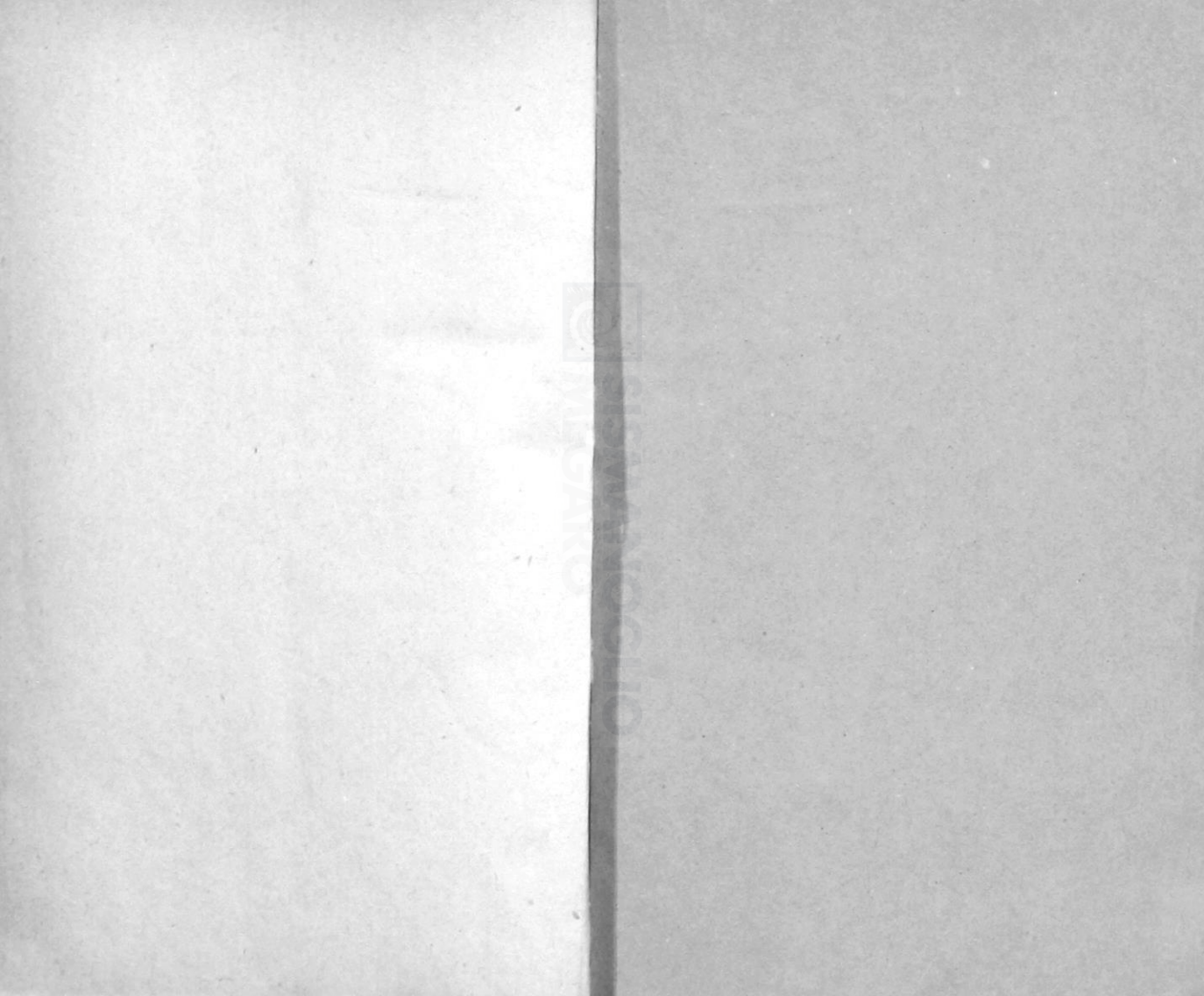
Ζητούμεν συγγνώμην παρὰ τῶν λοιπῶν ἀξιωματικῶν συνδρο-
μητῶν, ὧν τὰ ὀνόματά δὲν κατεχωρήθησαν, ἕνεκα τῆς τῶν
ἀγγελίων βραδύτητος.

Τὴν διόρθωσιν τῶν παραρτημάτων ἐπαρίνομεν εἰς τὴν ἐπιεί-
κειαν τοῦ ἀναγνώστου.

STAMPA

SISMANOGGIO
MICCAINO